

ПРОФІНАНСОВАНО ЗА РАХУНОК ПРОГРАМИ ЄС З РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

ОЦІНЮВАННЯ ҐЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ ЗА ПРОГРАМОЮ ДВФП, 2021 р.

УКРАЇНА

Оцінювання гендерно орієнтованого управління державними фінансами за програмою ДВФП, 2021 р.

УКРАЇНА

Лютий, 2021 р.

Україна
Оцінювання ґендерно орієнтованого управління державними фінансами
за програмою ДВФП, 2020 року
Фінальний звіт, 9 лютого 2021 року

Секретаріат ДВФП підтверджує, що цей звіт відповідає вимогам забезпечення якості ДВФП і таким чином отримує «Знак якості ДВФП».

Секретаріат ДВФП
23 лютого 2021 р.

Подяка

Цей звіт було підготовлено командою Світового банку на основі результатів оцінки державних видатків та фінансової підзвітності (ДВФП) гендерно орієнтованого управління державними фінансами. Оцінка була проведена в рамках Програми партнерства Європейського Союзу та Світового банку для країн Європи та Центральної Азії, Програми цільового фонду єдиного донора – Програма ЄС з реформування державного управління та управління державними фінансами (EUROPAF) (TF072780).

Команду Світового банку очолювала Ірина Щербина (старший спеціаліст з державного сектору, керівник команди) і до складу команди входили Джулія Дхімітрі (спеціаліст з державного сектору, секретаріат ДВФП), Інна Самчинська (консультант) та Дмитро Донець (консультант із закупівель). Вільям Галлахер (консультант) забезпечив професійне редагування звіту.

Пані Дарія Гулей (асистент програми) і пані Віталіна Вергелес (асистент команди) надали логістичну та адміністративну підтримку.

Звіт отримав велику користь від коментарів і зауважень, висловлених командою Міністерства фінансів і рецензентами – Оленою Еною (керівниця програми, Жіноче лідерство, Національний демократичний інститут (НДІ) Україна); Льюїсом Хоуком (провідний спеціаліст з управління, Світова практика управління державним сектором, Світовий банк); Александрою Яновською (Перший секретар; спеціаліст з питань політики; економічні реформи – Управління державними фінансами, Представництво Європейського Союзу в Україні); Елізабет Клацер (міжнародна експертка з гендерних та публічних питань, керівниця мережі експертів ГОБ ЄС, Віденський університет економіки та бізнесу); Домінікою Стояноскою (тимчасово виконуюча обов'язки керівника офісу представництва ООН-жінки в Україні); Уршкою Зрінські (спеціаліст з державного сектору, секретаріат ДВФП) та Тіа Еліз Рааппана (старший спеціаліст з державних фінансів, Секретаріат ДВФП).

Команда Світового банку вдячна Наглядовій групі ДВФП – Денису Улютіну (Перший заступник Міністра фінансів України, голова Наглядової групи), Даніелю Бойсу (керівник практики, Світовий банк) і Мартіну Клауке (керівник відділу «Належне врядування та верховенство права», делегація ЄС) за надані рекомендації.

Команда Банку хотіла б відзначити ефективну співпрацю та допомогу, отриману від Міністерства фінансів України у координації цієї діяльності з української сторони, зокрема Ігоря Шевлякова (керівника експертної групи з європейської інтеграції), Олени Мачульної (заступника директора Департаменту місцевих бюджетів – начальника Управління формування міжбюджетних відносин та місцевих бюджетів), Володимира Лозицького (директора Департаменту державного бюджету), Михайла Босака (заступника директора Департаменту державного бюджету), Олексія Жака (Генерального директора Директорату стратегічного планування та європейської інтеграції), Ольги Дойонко (державного експерта Директорату стратегічного планування та європейської інтеграції). Команда висловлює подяку всім залученим державним установам за їх конструктивну співпрацю під час проведення оцінювання та доопрацювання звіту.

Команда хотіла б висловити подяку пані Маї Босніч, міжнародній експертці з гендерно орієнтованого бюджетування за поради, які вона надавала впродовж усього періоду проведення пілотної оцінки, а також проекту «Гендерне бюджетування в Україні», який фінансується Швецією, за співпрацю.

I. Зміст

I. Зміст.....	6
II. ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	7
III. ВСТУП	8
3.1. Мета	8
3.2. Довідкова інформація	9
IV. ОГЛЯД РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНКИ.....	14
V. ДЕТАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ҐЕНДЕРНОЇ ОРІЄНТОВАНОСТІ УДФ	17
ҐОУДФ-1: Аналіз ґендерного впливу пропозицій з бюджетної політики	17
ҐОУДФ-2. Ґендерно-орієнтоване управління державними інвестиціями	19
ҐОУДФ-3: Ґендерно орієнтований бюджетний циркуляр.....	22
ҐОУДФ-4: Ґендерно орієнтована документація з бюджетної пропозиції	23
ҐОУДФ-5: Інформація про ефективність надання послуг із розбивкою за статтю	26
ҐОУДФ-6: Відстеження видатків бюджету на ґендерну рівність	30
ҐОУДФ-7: Ґендерно орієнтована звітність	32
ҐОУДФ-8: Оцінка ґендерного впливу надання послуг	33
ҐОУДФ-9: Ґендерно орієнтований розгляд законодавчим органом влади	36
VI. Додатки.....	39
Додаток 1. Резюме показників ефективності для оцінки ДВФП ҐОУДФ.....	39
Додаток 2. Джерела даних для оцінки ДВФП ҐОУДФ	41
Додаток 3. Порівняння загальної оцінки ДВФП та ДВФП ҐОУДФ.....	42
Додаток 4. Інформація про ҐОУДФ на місцевому рівні	44
Додаток 5. Результати впровадження проекту ГОБ в Україні	46
Додаток 6. Нові політики видатків, розроблені у 2018 році.....	50
Додаток 7. Нові політики доходів, розроблені у 2018 році	52
Додаток 8. Приклад належного ґендерного аналізу бюджетних програм на державному рівні	53

II. ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

ОТГ	Об'єднані територіальні громади
БСЦУ	Бюджетний сектор центрального уряду
КМУ	Кабінет Міністрів України (Кабінет)
ФФЕ	Фонд імені Фрідріха Еберта
Уряд	Уряд України
СДФ	Статистика державних фінансів
ҐОБ	Ґендерно орієнтоване бюджетування
ҐОУДФ	Ґендерно орієнтоване управління державними фінансами
МВФ	Міжнародний валютний фонд
ГРК	Головні розпорядники коштів
М1 (WL)	Метод слабкої ланки для визначення загальної оцінки показника
М2 (AV)	Метод усереднення для визначення загальної оцінки показника
Мінфін	Міністерство фінансів
ДВФП	Державні витрати та фінансова підзвітність
УДФ	Управління державними фінансами
ПДІ	Проекти державних інвестицій

III. ВСТУП

3.1. Мета

1. **Цю оцінку гендерно орієнтованого управління державними фінансами (ҐОУДФ) Уряду України (Уряд) було проведено із застосуванням проекту додаткової методології оцінки гендерно орієнтованого управління державними фінансами і вона є однією із перших пілотних проектів, реалізованих за допомогою вищезгаданої методології.** Мета системи оцінки ГОБ додаткової до ДВФП полягає у зборі інформації стосовно міри у якій гендерний підхід входить у систему управління державними фінансами (УДФ) України та встановлені базового рівня для подальших оцінок. Уряд України знаходиться на передових позиціях щодо впровадження та спрямування гендерного підходу, тому очікується що результати оцінки спростять вимірювання досягнутого прогресу за ініціативою, що вже здійснюється.

2. **Оцінка ҐОУДФ на основі ДВФП була проведена у рамках очолюваної Світовим банком оцінки за програмою ДВФП з квітня до грудня 2019 року.** Оцінка охоплює 2016-2018 роки. Останнім фінансовим роком, що завершився, був 2018 р., наступним фінансовим роком був 2019 р. і, відповідно, останнім бюджетом, поданим до законодавчого органу, був 2019 р.

3. **Міністерство фінансів координувало оцінку ҐОУДФ ДВФП від імені уряду.** Ці зусилля включали збір даних, консультування Світового банку щодо окремих показників та сприяння організації зустрічей між оціночною групою ДВФП та представниками Міністерства фінансів. Крім того, Міністерство фінансів (Мінфін) сприяло наданню необхідної інформації іншими державними установами (міністерствами, що надають послуги).

4. **Рецензування звіту про оцінку:**

- Проект звіту для перевірки був надісланий Уряду України та рецензентам від Представництва Європейського Союзу в Україні, Світового банку, Секретаріату ДВФП та Національного демократичного інституту (НДІ) в Україні 25 січня 2020 року; до Віденського університету економіки та бізнесу – 27 січня 2020 р., до Представництва ООН Жінки в Україні – 25 лютого 2020 р.

- Запрошені рецензенти та дати, коли вони надали коментарі: Міністерство фінансів України – 14 липня 2020 року та 30 жовтня 2020 року; Олена Єна (директорка програми, Жінки-лідери, Національний демократичний інститут (НДІ) Україна) – 3 березня 2020 р.; Льюїс Хоук (провідний спеціаліст з питань управління, Глобальна практика управління державним сектором, Світовий банк) – 4 лютого 2020 р.; Секретаріат ДВФП – 1-й огляд 29 січня 2020 р. та 2-ий огляд 27 січня 2021 р.; Александра Яновська (перший секретар, директор з питань політики; Економічні реформи – управління державними фінансами, Представництво Європейського Союзу в Україні) – 13 лютого 2020 р.; Елізабет Клатцер (міжнародний експерт з питань гендерних та громадських питань, керівник мережі експертів ГОБ ЄС, Віденський університет економіки та бізнесу) – 2 лютого 2020 р.; Домініка Стояношка (тимчасово виконуюча обов'язки керівника офісу Представництва ООН Жінки в Україні) – 10 березня 2020 р.

3.2. Довідкова інформація

5. Уряд України відіграв провідну роль у впровадженні гендерно-чутливого бюджетування або «гендерно орієнтованого підходу до бюджету», як це відображено у Стратегії УДФ на 2017-2020 роки. Україна має усталену законодавчу базу політики гендерної рівності, до якої належать ряд законів, політик і угод, як наведено у наступному переліку:

Законодавча база політики гендерної рівності в Україні

- Конституція України;
- Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;
- Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»;
- Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;
- Закон України «Про протидію торгівлі людьми»;
- міжнародні договори України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, та резолюції міжнародних конференцій, міжнародних організацій та їхніх органів, що використовуються у гендерно-правовій експертизі згідно з Порядком, затвердженим постановою Кабінетом Міністрів України від 28 листопада 018 року № 997;
- Восьма періодична доповідь України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок;
- Національний огляд виконання Пекінської декларації та Платформи дій (1995) та заключних документів двадцять третьої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН (2000) у контексті двадцять п'ятої річниці четвертої Всесвітньої конференції зі становища жінок та ухвалення Пекінської декларації та Платформи дій (2015);
- Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 р. № 142-р;
- Основні напрямки бюджетної політики на 2018-2020 роки, схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 червня 2017 № 411-р;
- Інструктивний лист Мінфіну щодо підготовки бюджетних запитів на 2019 рік від 27 липня 2018 року № 04110-09-9/20040;
- Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, що затверджені наказом Міністерства фінансів України № 1 від 02 січня 2019 року;
- Наказ Міністерства фінансів від 29 березня 2019 року № 130 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання у 2019 році місцевих бюджетів на середньостроковий період»;
- Наказ Міністерства фінансів України 08 квітня 2019 року № 145 «Про затвердження Змін до Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм»;
- Інструктивний лист Міністерства фінансів України щодо підготовки бюджетних запитів на 2020-2022 рр. від 03 вересня 2019 року № 04110-09-10/22087;
- Наказ Міністерства фінансів України від 23 жовтня 2019 №446 «Огляд видатків державного бюджету» оприлюднений 08 січня 2020 року на https://www.mof.gov.ua/uk/decrees_2020-412.

Державні програми та Національні плани дій

- Державна соціальна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 року № 273;
- Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 113-р (зі змінами, внесеними розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2018 року № 637-р);
- Національний план дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, на період до 2021 року.

6. **Як зазначено вище, Уряд України¹ впроваджує гендерно орієнтоване бюджетування багато років.** З початку 2014 року Уряд розпочав апробацію та інтеграцію гендерно орієнтовані підходи, зокрема шляхом підтримання попереднього гендерного аналізу бюджетних програм на державному та місцевому рівнях (в областях, районах, містах та об'єднаних територіальних громадах). Перший, пілотний етап, реалізований у період 2014-2016 рр., охопив Міністерство освіти і науки, Міністерство соціальної політики, Міністерство молоді та спорту і кілька вибраних регіонів², які провели ретроспективний аналіз своїх бюджетних програм. Упродовж перших двох років пілотної роботи (2014 та 2015 років) було проаналізовано з точки зору гендерної рівності 20 бюджетних програм державного і регіонального рівнів, підготовлено і в багатьох випадках виконано рекомендації, спрямовані на посилення врахування у бюджетних програмах потреб бенефіціарів – як жінок, так і чоловіків із різних соціально-економічних груп (приклади випадків, коли рекомендації привели до більш гендерно чутливих програм, показані у розділі «Приклад рекомендацій та вжитих заходів» нижче у цьому розділі і у Додатку 4).

7. **Після пілотного етапу, на якому гендерний аналіз виконували співробітники міністерств і областей, гендерно орієнтований підхід у бюджетному процесі був розгорнутий у 2017 році спочатку у всіх областях та у вибраних районах, містах і об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) України. У 2018-2019 році підхід було поширено у всіх міністерствах і 38 головних розпорядників коштів (ГРК) на державному рівні.** З 2014 р. більше 200 бюджетних програм було проаналізовано з гендерної точки зору як на державному, так і на місцевому рівнях.

8. **Мета ретроспективного гендерного аналізу бюджетної програми полягає у тому, щоб:**

- (i) визначити ступінь, у якому потреби жінок і чоловіків задовольняються в процесі реалізації бюджетної програми;
- (ii) встановити, чи забезпечено рівний доступ до послуг;
- (iii) виявити гендерні розриви, гендерну дискримінацію та причини цих явищ у відповідній сфері/галузі;
- (iv) визначити шляхи усунення гендерних розривів у програмі (шляхом включення гендерно орієнтованих завдань, заходів і показників). У гендерному аналізі бюджетної програми

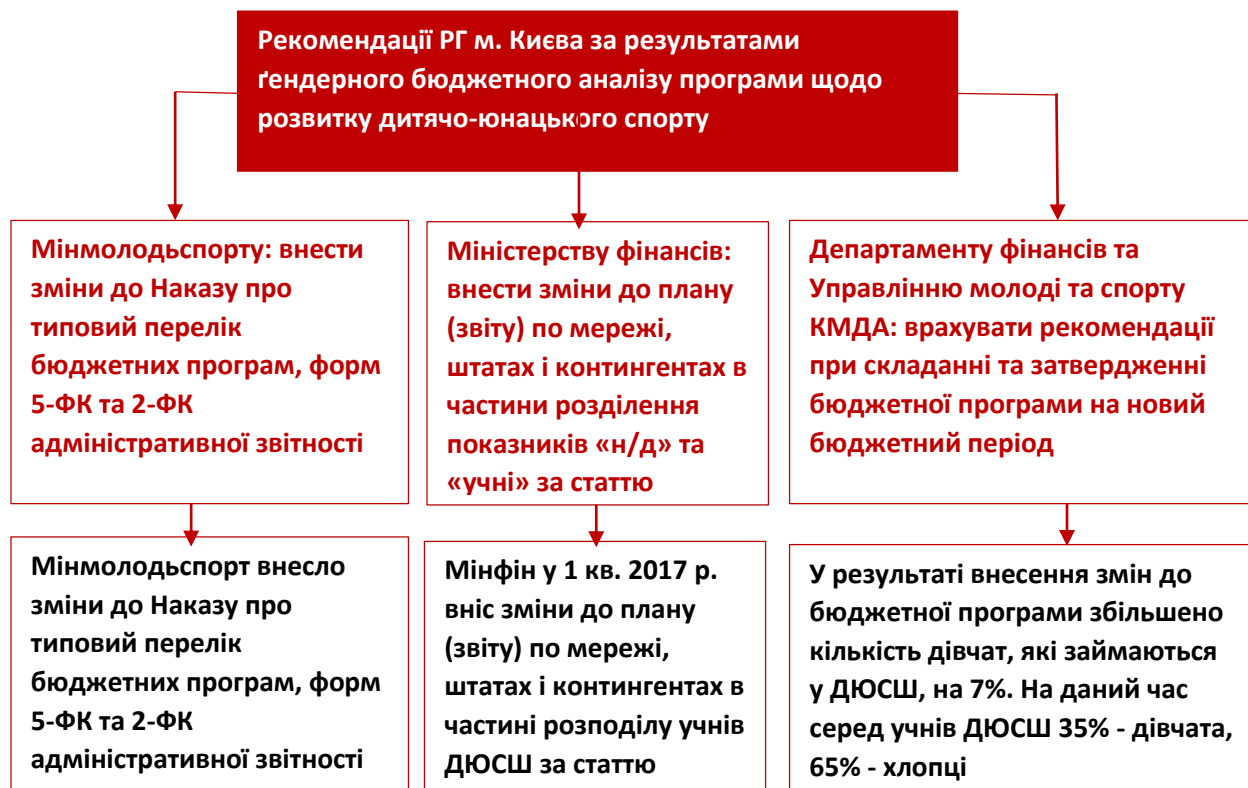
¹ Міністерство фінансів працює над запровадженням гендерно-орієнтованого бюджетування у співпраці та за підтримки Проекту «Гендерне бюджетування в Україні» (2014-2020 рр.), який фінансово підтримується Швецією та впроваджується консорціумом у складі NIRAS та Corporate and Public Management Consulting Group.

² У 2014 році пілотними регіонами були Івано-Франківська, Харківська, Херсонська, Житомирська області та місто Київ.

використовуються дані, зокрема з розбивкою за статтю, що містяться в офіційній державній статистиці, фінансовій, адміністративній та іншій звітності, бюджетних запитах головних розпорядників коштів, паспортах бюджетних програм та звітах про їх виконання, нормативно-правових актах та інших документах, у яких подано інформацію стосовно гендерної рівності, а також інші джерела інформації.

9. В результаті гендерного аналізу програм були надані рекомендації щодо поліпшення гендерної рівності. На рівні міністерства та на обласному рівні були створені робочі групи, до складу яких ввійшли керівники/особи, що приймають рішення, фінансові та галузеві співробітники (молодший, середній менеджмент), представники Державної служби статистики та експерти з ҐОБ. Робочі групи надали рекомендації щодо удосконалення бюджетних програм. Рекомендації були зосереджені переважно на збиранні статистичних даних із розбивкою за статтю (зокрема гендерних показників програм та щодо вдосконалення завдань і заходів програм, які сприяють гендерній рівності. Стосовно аналізу, проведеного на місцевому рівні, рекомендації надавалися не тільки регіональним адміністраціям, а й відповідним галузевим міністерствам, Державній службі статистики та Мінфіну. Нижче на малюнку наведено приклад рекомендацій та вжитих заходів за результатами гендерного аналізу програм.

ПРИКЛАД РЕКОМЕНДАЦІЙ ТА ВЖИТИХ ЗАХОДІВ

10. Посилюючи цей імпульс пілотних програм та враховуючи доведену актуальність і переваги застосування ҐОБ у бюджетному процесі, Мінфін розпочав інституціоналізацію ҐОБ і його застосування на всіх рівнях влади. Зокрема, Мінфін розпочав інституціоналізацію ҐОБ шляхом:

(i) включення його до Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, схваленої Урядом у лютому 2017 року; (ii) взяття зобов'язання щодо впровадження ГОБ у рамках середньострокового планування і програмно-цільового методу бюджетування; (iii) видання Наказу про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, де всім ГРК на державному та місцевому рівнях рекомендується працювати над ГОБ. Крім того, перша середньострокова бюджетна декларація на 2018-2020 роки враховувала гендерні аспекти і передбачала, що у процесі формування показників бюджету головні розпорядники коштів повинні дотримуватися принципу забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків. Це – важливий результат для включення гендерних аспектів до Стратегії реформування системи УДФ на 2017-2020 роки³.

11. **Починаючи з 2017 року Мінфін одержував підтримку з боку Проекту «Гендерне бюджетування в Україні», що фінансувався Швецією, у реалізації Стратегії реформування системи УДФ не лише на державному та регіональному, а й на адміністративно-територіальному місцевому рівнях, зокрема у містах обласного значення, районах і об'єднаних територіальних громадах (ОТГ).** Інтеграція ГОБ на місцевому рівні у програмно-цільовий метод та середньострокове планування сприяє збалансуванню доходів і видатків, узгодженню послуг із потребами людей та підвищує якість надання послуг. Слід зазначити, що на рівні ОТГ більша частина роботи з ГОБ здійснювалася у формі навчання та розроблення гендерних профілів громад, але поки що не конкретного гендерного аналізу програм (коротку інформацію щодо ГОУДФ на місцевому рівні представлено у додатку 4). ГОБ є потужним фінансовим інструментом у процесі переходу від утримання установ до надання якісних послуг на державному і місцевому рівнях, що є однією з цілей реформування системи управління державними фінансами.

12. **Іншою важливою подією у 2019 році стало видання Мінфіном наказу про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі.** Методичні рекомендації можуть бути використані ГРК та іншими учасниками бюджетного процесу для врахування гендерних аспектів у процесі планування, виконання та звітування про виконання бюджетних програм. Як зазначено у наказі, всім ГРК рекомендується проводити аналіз їхніх бюджетних програм і вносити до програм зміни на предмет ефективнішого усунення виявлених проблем і задоволення потреб жінок та чоловіків. Відповідно до наказу 38 ГРК вже виконали аналіз однієї чи кількох бюджетних програм, а деякі з них подали бюджетні запити з урахуванням гендерних аспектів у 2019 році.

13. **Крім того, наказ Міністерства фінансів від 29 березня 2019 р. № 130 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання у 2019 році місцевих бюджетів на середньостроковий період» також містить гендерний аспект.** Відповідно до наказу, за результатами гендерного аналізу бюджетних програм у бюджетах на середньостроковий період може зазначатись інформація щодо гендерних заходів з метою зменшення гендерних розривів. Цей документ наразі виконується на місцевому рівні.

14. **Економічні університети України почали готувати своїх викладачів для викладання ГОБ у рамках курсів із бюджетної системи.** Університет державної фіскальної служби України працює з ГОБ уже кілька років, зокрема готуючи викладачів із цього інноваційного компоненту бюджетного

³ Наразі у процесі прийняття перебуває бюджетна декларація на 2020-2023 роки, яка також містить гендерний аспект як елемент бюджетного процесу.

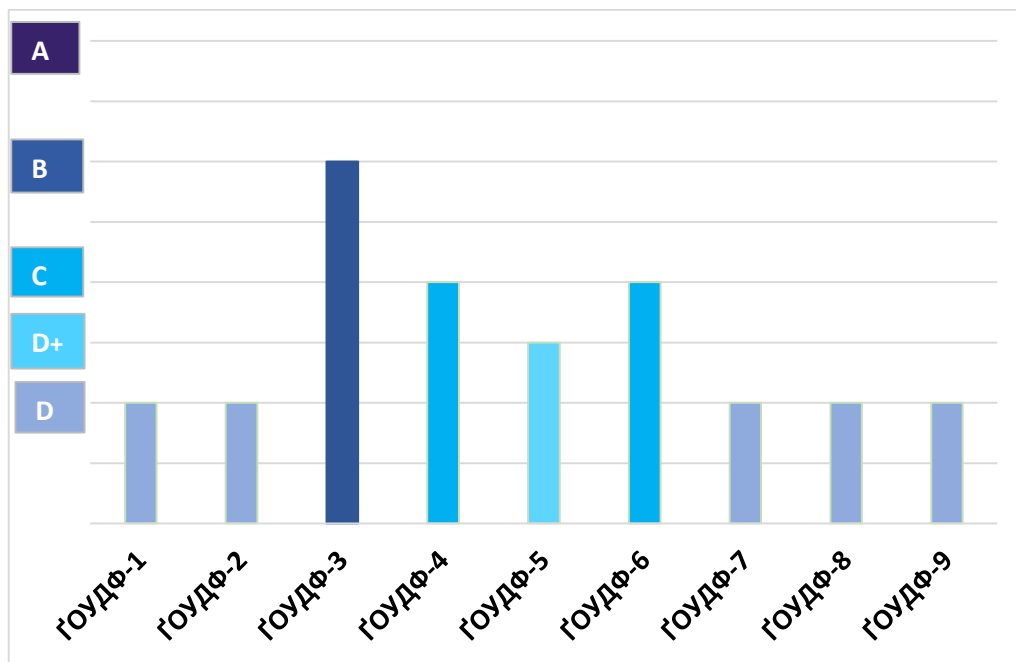
процесу в Україні та світі. Наразі ці університети розробляють курс із ГОБ для студентів магістратури. Цю роботу також підтримував Проект «Гендерне бюджетування в Україні». Короткий опис результатів впровадження проекту приведено у додатку 5.

15. **Багато партнерів у галузі розвитку підтримали реформу щодо впровадження ГОБ в Україні.** У доповнення до істотної допомоги від Швеції у проекті «Гендерне бюджетування в Україні», інші партнери в галузі розвитку включають: «ООН-Жінки», Національний демократичний інститут (НДІ) Україна, ЄС через програму «U-LEAD з Європою», проект AMP США через PULSE, Фонд імені Фрідріха Еберта (ФФЕ) тощо.

16. **Мінфін включив окремі кроки щодо подальшого впровадження гендерно орієнтованого управління фінансами на місцевому рівні до проекту нової Стратегії УДФ на 2021-2025 роки та її відповідного Плану дій.** Ці кроки включають необхідність проведення гендерного аналізу бюджетних програм державного бюджету, врахування гендерних аспектів при прогнозуванні місцевих бюджетів та вдосконалення системи результативних показників бюджетних програм шляхом запровадження єдиного переліку гендерно орієнтованих показників. Мінфін розробив нову Стратегію УДФ на основі результатів Оцінки ДВФП України 2019 року, а результати цього звіту були враховані у Плані дій Стратегії. Очікується, що обидва документи будуть прийняті у першій половині 2021 календарного року.

IV. ОГЛЯД РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНКИ

17. На наступній діаграмі представлені зведені оцінки ДВФП ГОУДФ для України.

18. Додаткове резюме показників на рівні параметрів представлено у додатку 1.

19. **Необхідність врахування гендеру була передбачена бюджетним циркуляром на 2019 рік (ГОУДФ-3 отримав оцінку B).** Циркуляр заклав підвалини для включення даних з розподілом за статтю у бюджетні запити ГРК. Незважаючи на зусилля Мінфіну, ГРК не забезпечили виконання встановлених вимог на високому рівні; через це навіть за єдиним показником, на який впливають принципи бюджетного циркуляру (ГОУДФ—5.1), оцінка досягнута лише на рівні C.

20. **Документація щодо бюджетної пропозиції з урахуванням гендерних аспектів (ГОУДФ-4) і відстеження бюджетних витрат на забезпечення гендерної рівності (ГОУДФ-6) також оцінюються на рівні C.** Бюджетні документи щодо проекту державного бюджету на 2019 рік містили дані про бюджетні заходи, спрямовані на зміцнення гендерної рівності (ГОУДФ-4) і у відповідних бюджетних програмах відображаються конкретні фактичні гендерні результати, як того вимагають принципи формування бюджетних програм (ГОУДФ-6).

21. **Водночас гендерні аспекти ще не включені до пропозицій щодо змін у політиці доходів та видатків (ГОУДФ-1), обґрунтування державних інвестицій (ГОУДФ-2), оцінки впливу (ГОУДФ-8) та контролю з боку законодавчого органу влади (ГОУДФ-9).**

22. **За усіма порівняними показниками ГОУДФ ДВФП має нижчі бали ніж ДВФП.** Однак, низькі показники за ГОУДФ ДВФП не пов'язані з окремими обмеженнями, які виявлені серед показників ДВФП. Цей факт свідчить про значно вищий рівень УДФ у цілому ніж ГОУДФ.

23. **Наприклад, показник ДВФП 15.1 (фіскальні впливи стратегічних пропозицій) отримав оцінку С через наявність оцінки політик лише на наступний рік і відсутністю такої оцінки на середньострокову перспективу; водночас відповідний показник ГОУДФ-1 оцінений на рівні D через відсутність здійснення оцінки за статтю навіть на один рік.**

24. **Іншим прикладом є показник ДВФП РІ-18 (розгляд бюджетів законодавчим органом влади).** Загальною оцінкою індикатора була D+ лише через недотримання графіку розгляду проекту бюджету у законодавчому органі, водночас відповідний параметр ГОБ-9.1 має оцінку D через те, що законодавчий орган не приділяє увагу ґендерному впливу бюджетних програм, пов'язаних з наданням послуг.

25. **Показник PEFA РІ-29 (річна фінансова звітність) представляє ще один приклад.** РІ-29 оцінений на рівні С+ через відсутність пояснень у відмінностях між національними та міжнародними стандартами обліку. Водночас пов'язаний з ним показник ГОУДФ-7 (звітність з урахуванням ґендерних аспектів) оцінений на рівні D через недостатню повноту звітності. Наприклад, у звіті за 2018 рік тільки Міністерство соціальної політики представило детальні дані щодо заходів, спрямованих на просування ґендерної рівності, що фінансуються з бюджету; частка цих видатків склала близько 0,01% від загальних видатків бюджету.

26. **Порівняння і зіставлення індикаторів / параметрів звичайної оцінки ДВФП на національному рівні (опублікованої у листопаді 2019 р.) з індикаторами даної оцінки ГОУДФ приведені у додатку 3.**

27. **Із оцінки можна зробити наступні висновки:**

- Міністерство фінансів наразі є єдиним органом, який зацікавлений у впровадженні ГОБ в Україні. Мінфін у своїй ключовій функції охоронця державних фінансів виконує важливу роль у забезпеченні реалізації комплексного ґендерного підходу в усіх аспектах бюджетного циклу (тобто у бюджетному циркулярі, паспортах бюджетних програм, Бюджетному кодексі тощо), а також послідовних зусиль у сфері ґендерно орієнтованого УДФ. Однак, Мінфіну не вдалося здійснити суттєвий прорив у цьому процесі через низьку зацікавленість інших учасників. На останнє впливає, зокрема, недостатньо сильна законодавча база, що забезпечує інтеграцію ґендерного аспекту в бюджетний процес. Це, серед іншого, стосується Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування ґендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі⁴, набору рекомендацій, що не є обов'язковими. Отже ГРК не зобов'язані проводити аналіз своїх програм і вносити до програм зміни для вирішення виявлених проблем і більш ефективного задоволення потреб жінок та чоловіків, як передбачено рекомендаціями;
- доступність та якість даних із розбивкою за статтю, необхідних для проведення ґендерного аналізу бюджетних програм, є низькими, зокрема, через недостатній обсяг збирання даних із розбивкою за статтю та ґендерної статистики щодо результативних показників бюджетних програм. Це вкрай важливо для надання

⁴ <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001201-19#Text>

політикам допомоги в аналізі та розробленні належного, емпірично обґрунтованого бюджету;

- потенціал парламенту щодо ретельного вивчення бюджету з гендерної точки зору є обмеженим через відсутність відповідної інформації; потребує зміцнення потенціал державних службовців, залучених до бюджетування, та співробітників контролюючих органів, залучених до незалежного аналізу бюджетних програм з точки зору гендерної рівності;
- хоча управління державними інвестиціями у цілому покращилося, можливість розгляду гендерного впливу у пропонованих проектах державних інвестицій на разі не розглядається;
- спостерігається низький рівень залучення неурядових організацій до консультативних процесів, пов'язаних із гендерним аналізом програм і усією роботою з ГОБ.

V. ДЕТАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ҐЕНДЕРНОЇ ОРІЄНТОВАНОСТІ УДФ

28. У методології ҐОУДФ визначено 9 установ, процесів і систем у рамках усього бюджетного циклу, за допомогою яких уряди можуть сприяти ґендерній рівності та розширенню прав і можливостей жінок. У поданій нижче таблиці наведено стислий опис ґендерно орієнтованих інструментів УДФ, наявних в Україні, а у підрозділі, що слідує за таблицею, викладено більш детальний аналіз результатів по кожному з індикаторів та відповідних параметрів.

ҐЕНДЕРНА ОРІЄНТОВАНІСТЬ ІНСТРУМЕНТІВ УДФ	A	B	C	D	NU
№1: АНАЛІЗ ҐЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ ПРОПОЗИЦІЙ З БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ				D	
№2: ҐЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ				D	
№3: ҐЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНИЙ БЮДЖЕТНИЙ ЦИРКУЛЯР		B			
№4: ҐЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНА ДОКУМЕНТАЦІЯ З БЮДЖЕТНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ			C		
№5: ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЕФЕКТИВНІСТЬ НАДАННЯ ПОСЛУГ ІЗ РОЗБИВКОЮ ЗА СТАТТЮ				D+	
№6: ВІДСТЕЖЕННЯ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ НА ҐЕНДЕРНУ РІВНІСТЬ			C		
№7: ҐЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНА ЗВІТНІСТЬ				D	
№8: ОЦІНКА ҐЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ НАДАННЯ ПОСЛУГ				D	
№9: ЗАКОНОДАВЧИЙ КОНТРОЛЬ ҐЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ НА БЮДЖЕТ				D	

ҐОУДФ-1: Аналіз ґендерного впливу пропозицій з бюджетної політики

ҐОУДФ №1: АНАЛІЗ ҐЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ ПРОПОЗИЦІЙ З БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ	D
ҐОУДФ-1.1. АНАЛІЗ ҐЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ ПРОПОЗИЦІЙ З ПОЛІТИКИ ВИДАТКІВ	D
ҐОУДФ-1.2. АНАЛІЗ ҐЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ ПРОПОЗИЦІЙ З ПОЛІТИКИ ДОХОДІВ	D

НАВІДНЕ ЗАПИТАННЯ

29. Чи включає проведений урядом аналіз запропонованих змін у політиці видатків і доходів інформацію про вплив на ґендерний аспект?

ОПИС

30. Цим показником вимірюється обсяг, у якому уряд проводить оцінку впливу запропонованих змін у державній політиці видатків і доходів на ґендерну рівність. Цей індикатор містить два параметри (субпоказники), а агрегування балів за цими вимірами здійснюється методом M1 (WL).

ВИМІРЮВАННЯ

31. Належна бюджетна практика вимагає від уряду оцінювання впливу на бенефіціарів пропозицій із політики видатків і доходів, розроблених у процесі підготовки бюджету, зокрема нових або додаткових видатків та запропонованих скорочень видатків. Зміни у політиці можуть мати різний вплив на надання послуг чоловікам і жінкам та підгрупам цих категорій.

32. Дедалі більше країн проводять попередню оцінку, аналіз або дослідження ґендерного впливу політики, щоб зрозуміти передбачувані наслідки цієї політики для жінок і чоловіків та підгруп цих категорій. Мета полягає у вдосконаленні розробки та планування політики, що розглядається, задля уникнення негативних наслідків для ґендерної рівності і зміцнення ґендерної рівності за допомогою краще опрацьованої, перетворювальної політики. Це оцінювання може здійснюватися також у рамках процесу аналізу видатків, що проводиться з метою покращення контролю за видатками та пріоретизації.

33. Наприклад, пропозиція щодо видатків на розширення догляду за дітьми, ймовірно, матиме на жінок сильніший вплив, ніж на чоловіків, тому що в глобальному масштабі жінки частіше беруть на себе головні обов'язки з виховання дітей. Так само пропозиція щодо видатків на покращення допомоги і підтримки ветеранів збройних сил, ймовірно, матиме більший вплив на чоловіків, ніж на жінок, оскільки у глобальному масштабі чоловіки з більшою ймовірністю будуть служити у збройних силах (якщо уряд встановив чітку ґендерно орієнтовану ціль щодо збільшення чисельності жінок, то може бути важливим стежити і за цим конкретним аспектом). Оцінка за цим параметром повинна бути зосереджена тільки на поточних видатках.

34. Що стосується доходів, то збільшення податкових пільг для непрацюючих дружин і чоловіків, наприклад, може створити негативні стимули до роботи, особливо для жінок, як показують глобальні дані; так само зміни ставок податків на доходи фізичних осіб можуть по-різному впливати на різні групи жінок і чоловіків. Оцінку слід зосередити на пропозиціях, які справляють значні безпосередні впливи на доходи, наприклад, щодо змін у ставках і сфері охоплення податку на прибуток підприємств, податку на додану вартість, податку на доходи фізичних осіб, митного і акцизного збору, податків на видобування корисних копалин. Оцінка повинна бути зосереджена на джерелах власних доходів уряду.

35. Аналіз ґендерного впливу пропозицій із політики видатків і доходів зазвичай проводять окремі розпорядники бюджетних коштів для відповідних сфер політики або міністерство фінансів чи еквівалентний підрозділ центрального уряду з подальшим узагальненням міністерством фінансів.

ВІДПОВІДНИЙ ПОКАЗНИК/ПАРАМЕТР ДВФП:

PI-15. Фінансово-бюджетна стратегія

РП-15.1 Фінансово-бюджетний вплив пропозицій з політики.

СФЕРА ОХОПЛЕННЯ: центральний уряд.

ПЕРІОД ЧАСУ: останній фінансовий рік, що закінчився (2018).

ҐОУДФ—1.1. АНАЛІЗ ҐЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ ПРОПОЗИЦІЙ З ПОЛІТИКИ ВИДАТКІВ

36. Уряд готує інформацію щодо нових політик за видатками та їх вартісну оцінку при підготовці проекту державного бюджету на плановий рік (змін до державного бюджету на поточний рік) і включає її до складу пояснювальної записки до відповідного документу. Проте, нова політика видатків не містять інформацію щодо ґендерних наслідків (додаток 6).

37. Оцінка за цим параметром - D.

ҐОУДФ—1.2. АНАЛІЗ ҐЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ ПРОПОЗИЦІЙ З ПОЛІТИКИ ДОХОДІВ

38. Що стосується доходів, то Уряд України не проводить жодного аналізу впливу запропонованих нових політик на ґендерну рівність. Як і по видатках, Уряд готує інформацію щодо нових політик за доходами та їх вартісну оцінку при підготовці проекту державного бюджету на плановий рік (змін до державного бюджету на поточний рік) і включає її до складу пояснювальної записки до відповідного документу. Проте, нові політики доходів не містять інформації щодо ґендерних наслідків (додаток 7).

39. Оцінка за цим параметром - D.

ҐОУДФ-2. Ґендерно-орієнтоване управління державними інвестиціями

ҐОУДФ №2: ҐЕНДЕРНО ОРІЄТОВАНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

D

НАВІДНЕ ЗАПИТАННЯ:

40. Чи проводить уряд аналіз впливу великих державних інвестиційних пропозицій на ґендерний аспект у рамках економічного аналізу інвестиційних пропозицій?

ОПИС:

41. Цим показником вимірюється обсяг, у якому надійні методи оцінювання, основані на економічному аналізі та призначені для підготовки техніко-економічного обґрунтування, зокрема попереднього, масштабних інвестиційних проектів, включають аналіз впливу на ґендерний аспект.

ВИМІРЮВАННЯ

42. Державні інвестиції можуть слугувати ключовим рушієм економічного зростання. Разом з тим, ефективність і дієвість державних інвестицій також є одними з основних факторів, що забезпечують максимальне посилення впливу державних інвестицій на досягнення урядом цілей соціально-економічного розвитку, зокрема ґендерної рівності.

43. Різні групи чоловіків та жінок отримують різну вигоду від інвестиційних проектів, тому важливо, щоб уряд включав ґендерний аспект в економічний аналіз великих інвестиційних проектів. Наприклад, розробка нового громадського об'єкту, що призначений для сприяння фізичній активності, але за планом буде розташований у районі, де немає вуличного освітлення та безпечного громадського транспорту, може викликати занепокоєння щодо безпеки дівчат і жінок,

які у результаті користуватимуться цим об'єктом менше, навіть якщо інвестиційний проект спочатку передбачав рівне охоплення чоловіків і хлопців та жінок і дівчат. У цьому громадському об'єкті необхідно також урахувати потреби різних підгруп жінок і чоловіків (включно з такими факторами, як- потреби людей з інвалідністю, потреби молоді та населення похилого віку).

44. Великі інвестиційні проекти для цього показника визначаються як проекти, що відповідають таким критеріям: а) загальний обсяг інвестицій за проектом становить 1 або більше відсотків загальних видатків річного бюджету; або б) проект відноситься до 10 найбільших проектів (за загальним обсягом інвестицій) для кожного з 5 найбільших підрозділів центрального уряду, що вимірюється видатками на інвестиційні проекти. Термін «великий інвестиційний проект» включає також інвестиції, що реалізуються через інструменти структурованого фінансування, наприклад, державно-приватні партнерства.

ВІДПОВІДНИЙ ПОКАЗНИК/ПАРАМЕТР ДВФП:

PI-11. Управління державними інвестиціями

PI-11.1. Економічний аналіз інвестиційних пропозицій.

СФЕРА ОХОПЛЕННЯ: центральний уряд.

ПЕРІОД ЧАСУ: останній фінансовий рік, що закінчився (2018).

45. Великий інвестиційний проект, підготовлений згідно з порядком підготовки державних інвестиційних проектів (ДІП)⁵, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 2015 р. № 571 «Деякі питання управління державними інвестиціями».

46. Існує шаблон для документального оформлення державних інвестиційних проектів, що вимагає проведення економічного аналізу, але без вимог щодо оприлюднення результатів цього аналізу. Шаблон містить, серед іншого, розділ «Аналіз ефективності проекту». У цьому розділі наводиться інформація за такими напрямками:

- розрахунок собівартості кінцевої продукції;
- розрахунок показників економічної ефективності (для самоокупних проектів);
- прогноз соціальних та екологічних наслідків;
- аналіз та оцінка вигід від реалізації проекту (для проектів вартістю понад 30 млн. гривень), у тому числі потенційних вигодоотримувачів та їх вигод від реалізації проекту;
- прогноз економічного ефекту;
- прогноз надходжень до бюджетів;
- аналіз ризиків і можливі шляхи їх зниження;
- витрати на розробку і реалізацію проекту;
- поточні витрати (утримання) (етап реалізації).

47. Як видно з вищенаведеного переліку, аналіз включає прогноз соціального впливу, але у ньому відсутні додаткові вимоги для оцінки впливу на осіб різної статі у рамках цього прогнозу.

⁵ Інвестиційний проект, що реалізується шляхом вкладання державних коштів у державні активи.

48. Мінекономіки видало методичні рекомендації щодо розробки та оцінки державних інвестиційних проектів (наказ № 1865 від 22 грудня 2017 року). Рекомендації включають опис змісту соціального впливу, зокрема, вони пропонують таку структуру розділу:

- обґрунтування проекту з точки зору соціально-культурних та демографічних характеристик населення (вдосконалення мережі закладів соціально-культурної сфери та підвищення якості надання ними послуг, рівень забезпеченості закладами, інфраструктурою, що стосується інвестиційного проекту порівняно із середнім рівнем в Україні; щільність населення);
- вплив додаткової чисельності персоналу на зайнятість населення регіону;
- програма навчання та підготовки спеціалістів для реалізації проекту;
- норми охорони праці та техніки безпеки;
- інформація щодо рівня життя населення регіону (демографічні показники, доходи, рівень зайнятості);
- оцінка соціальних ризиків у разі реалізації та нереалізації проекту та заходів щодо їх зниження;
- Інша інформація запропонована розробником проекту.

49. Короткий підсумок проекту в частині соціального впливу повинен включати опис доступності послуги, покращення якості продукції, відповідності стандартам і нормам, досягнення європейського рівня стандартів, збереження та створення робочих місць, інші види впливу, які не є деталізованими.

50. Отже, існуючий порядок підготовки державних інвестиційних проектів конкретно не передбачає оцінку гендерного впливу. Уряд України не проводить жодного аналізу впливу пропонованих великих державних інвестиційних проектів на гендерний аспект у рамках економічного аналізу інвестиційних пропозицій. Інформація стосовно великого інвестиційного проекту, який підлягає оцінці у рамках цього показника, що наведена у таблиці 2.1, підтверджує зазначене.

Таблиця 2.1. Інформація стосовно економічного аналізу великого інвестиційного проекту з точки зору впливу на осіб різної статі

Великі інвестиційні проекти (> 1% від витрат BCG) у 2018 ФР	Загальна інвестиційна вартість проекту в грн.	У % від затверджених великих проектів	Економічний аналіз включає аналіз впливу на осіб різної статі			
			Виконано (так / ні)?	Відповідно до національних рекомендацій (так / ні)?	Опубліковано (так / ні)	Перевіряюча організація
Будівництво автомобільної дороги Н-31 Дніпро-Царичанка-Кобеляки-Решетилівка.	17 746 831 577	100	N	Н/З	Н/З	Н/З
Всього / рівень охоплення	17 746 831 577	100	N	Н/З	Н/З	Н/З

Джерело даних: Оцінка "PEFA Ukraine 2019", наказ Кабінету Міністрів № 571 від 22 липня 2015 року, постанова Мінекономіки № 1865 від 22 грудня 2017 року.

51. Оцінка за цим показником - D.

Нещодавні та поточні реформи

52. Як зазначено у Методичних рекомендаціях щодо впровадження та застосування ґендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, що затверджені наказом Міністерства фінансів України № 1 від 02 січня 2019 року, якщо бюджетна програма або окрема публічна послуга, що надається в межах бюджетної програми, орієнтована на все населення (наприклад, реалізація інвестиційних проектів, будівництво об'єктів інфраструктури) доцільно вжити заходів для визначення потенційних груп отримувачів публічних послуг, їх вигоди та інтереси щодо майбутнього соціального, економічного або іншого ефекту від реалізації програми або публічних послуг. Таке формулювання у Методичних рекомендаціях може застосовуватись до оцінки впливу на ґендерну рівність у рамках економічного аналізу великих інвестиційних проектів.

ҐОУДФ-3: Ґендерно орієнтований бюджетний циркуляр

ҐОУДФ №3: ҐЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНИЙ БЮДЖЕТНИЙ ЦИРКУЛЯР

B

НАВІДНЕ ЗАПИТАННЯ:

53. Чи вимагає (вимагають) бюджетний циркуляр (бюджетні циркуляри) наведення розпорядниками бюджетних коштів інформації про вплив їхніх пропозицій щодо видатків на ґендерну рівність?

ОПИС:

54. Цим показником вимірюється рівень ґендерної орієнтованості бюджетного циркуляра (бюджетних циркулярів) уряду.

ВИМІРЮВАННЯ

55. Бюджетний циркуляр – це основний керівний документ міністерства фінансів для розпорядників бюджетних коштів щодо підготовки бюджетних запитів. Вказівки, наведені у циркулярі або циркулярах мають охоплювати бюджет на рік (і відповідні наступні роки у середньострокових бюджетних системах).

56. Бюджетний циркуляр зазвичай містить вказівки для розпорядників бюджетних коштів щодо порядку розробки детальних кошторисів відповідно до затверджених для них лімітів, а також щодо подання пропозиції нових видатків або можливої економії, виходячи з пріоритетів державної політики. У циркулярі, як правило, викладаються вимоги до розпорядників бюджетних коштів щодо надання обґрунтування та, якщо уряд використовує систему бюджетування, основу на програмно-цільовому методі або орієнтовану на ефективність чи результати, планові результати чинних і пропонованих змін у бюджетних асигнуваннях.

57. Ґендерно орієнтований бюджетний циркуляр вимагає від розпорядників бюджетних коштів надання обґрунтування або планових результатів щодо впливу на чоловіків та жінок або ґендерної рівності:

- пропонованих нових ініціатив щодо видатків;
- пропонованих скорочень видатків.

58. Гендерно орієнтований циркуляр містить вимогу для розпорядників коштів про подання даних із розбивкою за статтю для досягнутих або очікуваних результатів.

ВІДПОВІДНИЙ ПОКАЗНИК/ПАРАМЕТР ДВФП:

PI-17. Процес підготовки бюджету; PI-17.2 Керівництво з підготовки бюджету.

СФЕРА ОХОПЛЕННЯ: бюджетні установи центрального уряду.

ПЕРІОД ЧАСУ: останній бюджет, поданий до законодавчого органу (2019).

59. У Бюджетній резолюції на 2019-2021 роки особливу увагу приділено включенню гендерних аспектів у бюджетні запити пілотних міністерств та інших ГРК. Перший крок до врахування гендерно орієнтованих рекомендацій у бюджетному циркулярі вже було зроблено у 2016 році для пілотних галузевих міністерств; зокрема, їм було запропоновано здійснити відповідні зміни у своїх бюджетних запитах, виходячи з результатів проведеного ними гендерного аналізу програм. Лист Мінфіну до ГРК стосовно підготовки бюджетних запитів на 2019-2021 роки не містив вимогу надавати обґрунтування або показувати заплановані результати щодо впливу на чоловіків і жінок або на гендерну рівність у складі нових політик або скорочення видатків. Водночас, цей лист містив вимогу щодо включення у бюджетні пропозиції даних, розділених за статтю. Конкретно кажучи, Міністерство молоді та спорту, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Міністерство енергетики та вугільної промисловості, а також Національна поліція подали до Мінфіну інформацію про врахування гендерного аспекту в процесі формування показників бюджету на 2019-2021 роки за формою, встановленою Мінфіном (ця інформація не була опублікована).

60. Оцінка за цим виміром – В.

Г'ОУДФ-4: Гендерно орієнтована документація з бюджетної пропозиції

Г'ОУДФ №4: ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНА ДОКУМЕНТАЦІЯ З БЮДЖЕТНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

С

НАВІДНЕ ЗАПИТАННЯ

61. Чи включає оприлюднена урядом документація з бюджетної пропозиції інформацію про гендерні пріоритети та бюджетні заходи, спрямовані на посилення гендерної рівності?

ОПИС

62. Цим показником оцінюється обсяг, у якому оприлюднена урядом документація з бюджетної пропозиції містить додаткову інформацію про гендерні пріоритети та бюджетні заходи, спрямовані на посилення гендерної рівності.

ВИМІРЮВАННЯ

63. У документації уряду з бюджетної пропозиції викладаються, серед іншого, плани видатків і доходів на бюджетний рік та, у випадку середньострокових бюджетів, на два наступні фінансові роки. Гендерно орієнтована бюджетна документація, крім того, містить інформацію про наступне:

- Огляд урядових пріоритетів у покращенні гендерної рівності. Він має бути представлений у окремому розділі документації щодо бюджетної пропозиції.
- Бюджетні заходи, спрямовані на покращення гендерної рівності. Ця інформація включатиме конкретні ініціативи з доходів і видатків, спрямовані на просування гендерної рівності.
- Оцінка впливу бюджетної політики на гендерну рівність. Ця оцінка включатиме огляд результатів попередніх оцінок впливу та опис передбачених результатів і впливу політики, орієнтованої на конкретний гендер або на гендерну рівність.

64. Така інформація допомагає урядові сформувавши свої плани щодо реалізації гендерно орієнтованої політики та програм шляхом визначення ресурсів, що виділяються на досягнення стратегічних цілей стосовно гендерного впливу, а також впровадження систем для вимірювання результатів цієї політики.

65. Іноді уряди можуть публікувати цю інформацію в формі гендерної бюджетної заяви (яку зазвичай називають гендерно чутливий документ підзвітності, який складається урядовим відомством для того, щоб продемонструвати свої програми і бюджет стосовно гендерного аспекту і гендерної рівності). В інших випадках така інформація може бути включена до стандартної бюджетної документації.

66. Така інформація також може подаватися у формі бюджетної доповіді конкретного міністерства або всього уряду, де показується, як політика, програми та відповідні бюджети забезпечують виконання завдань уряду щодо гендерної рівності.

67. Так само, як і у РІ-9, Публічний доступ до фінансової інформації, публічний доступ визначається як доступність без будь-яких обмежень, у розумні строки, без вимоги щодо реєстрації та безкоштовно.

68. Бюджетна документація відноситься до бюджетних пропозицій виконавчої влади на наступний фінансовий рік або, у разі середньострокових бюджетів, на два наступних фінансових роки, з допоміжними документами, що представлені законодавчому органу влади для розгляду і затвердження.

ВІДПОВІДНИЙ ПОКАЗНИК/ПАРАМЕТР ДВФП:

РІ-5. Бюджетна документація та

РІ-9. Відкритий доступ до фінансової інформації.

СФЕРА ОХОПЛЕННЯ: бюджетні установи центрального уряду.

ПЕРІОД ЧАСУ: останній бюджет, поданий до законодавчого органу влади (2019).

69. У 2018 році Міністерство фінансів встановило вимогу щодо включення у бюджетні пропозиції на 2019-2021 роки даних, розділених за статтю (див. ГОУДФ № 3). Водночас відповідні

ГРК подавали Мінфіну цю інформацію у окремій формі, і вона не була представлена законодавчому органу.

70. Мінсоцполітики, як центральний орган виконавчої влади, уповноважений забезпечувати рівні права і можливості для жінок і чоловіків, представило детальні дані стосовно заходів, спрямованих на сприяння гендерній рівності, що фінансуються за рахунок бюджетних коштів, у своєму бюджетному запиті на 2019-2021 роки, який був поданий до Комітету з питань бюджету Верховної Ради України. Бюджетний запит за бюджетною програмою «Заходи із соціального захисту дітей, сімей, жінок та інших найбільш вразливих категорій населення» містив результативні показники, що відображали діяльність, спрямовану на сприяння гендерній рівності, зокрема:

- Здійснення заходів і завдань, передбачених Національним планом дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року»;
- Здійснення заходів і завдань, передбачених Державною соціальною програмою забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року;
- Підготовка статистично-аналітичних матеріалів (гендерних портретів, інфографіки) з питань рівності прав та можливостей жінок і чоловіків у галузях безпеки та оборони, охорони здоров'я, соціального захисту, праці та зайнятості, освіти, культури, аграрного сектору, екології, фізкультури та спорту, молодіжній політиці та їх врахування під час прийняття управлінських рішень;
- Підготовка у засобах масової інформації соціальної реклами з протидії дискримінації за ознакою статі, зокрема щодо жінок похилого віку, дівчат та жінок із сільської місцевості, з інвалідністю, представниць національних меншин, ВІЛ-позитивних та/або наркозалежних.

71. Однак, бюджетна документація щодо проекту державного бюджету на 2019 рік не містила ані огляду пріоритетів урядової політики щодо покращення гендерної рівності, ані оцінки впливу бюджетної політики на гендерну рівність.

72. Оцінка за цим показником - С.

Нещодавні та поточні реформи

73. Уряд України працює над розробленням гендерної бюджетної заяви – можливо, в формі додатку до проекту закону про державний бюджет. Він буде поданий за встановленою формою всіма ГРК разом з їхніми бюджетними запитами та міститиме виявлені гендерні розриви в окремих галузях і запропоновані заходи з підвищення ефективності використання бюджетних коштів. Така вимога до всіх пілотних міністерств і рекомендація для решти галузевих міністерств були викладені в інструктивному листі Мінфіну від 03.09.2019 № 04110- 09-10/22087. На місцевому рівні Департамент місцевих бюджетів Міністерства фінансів рекомендував при складанні проектів місцевих бюджетів усіх рівнів врахувати гендерний аспект, визначений в процесі гендерного аналізу програм. Гендерна бюджетна заява може бути важливим документом звітності, в якому висвітлюватиметься робота, проведена у бюджеті.

ҐОУДФ-5: Інформація про ефективність надання послуг із розбивкою за статтю

ҐОУДФ №5: ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЕФЕКТИВНІСТЬ НАДАННЯ ПОСЛУГ ІЗ РОЗБИВКОЮ ЗА СТАТТЮ	D+
ҐОУДФ—5.1. ПЛАНОВА ЕФЕКТИВНІСТЬ НАДАННЯ ПОСЛУГ ІЗ РОЗБИВКОЮ ЗА СТАТТЮ	C
ҐОУДФ—5.2. ФАКТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ НАДАННЯ ПОСЛУГ ІЗ РОЗБИВКОЮ ЗА СТАТТЮ	D

НАВІДНЕ ЗАПИТАННЯ

74. Чи містить оприлюднена урядом бюджетна документація інформацію про ефективність реалізації програм надання послуг із розбивкою за статтю?

ОПИС

75. Цим показником вимірюється обсяг, у якому оприлюднена урядом бюджетна документація включає інформацію з розбивкою за статтю про ефективність реалізації програм надання послуг, зокрема у планах і звітах про ефективність надання послуг. Він містить два виміри (субпоказники), а агрегування балів за цими вимірами здійснюється методом M2 (AV).

ВИМІРЮВАННЯ

76. Заохочення ефективності та дієвості надання державних послуг – одна з головних цілей системи управління державними фінансами. Включення інформації про ефективність до бюджетної документації вважається належною міжнародною практикою. Вона посилює відповідальність виконавця за планові та фактичні результати й продукти державних програм і послуг.

77. Уряди дедалі більше включають дані з розбивкою за статтю до своїх систем бюджетування, орієнтованого на результати, щоб сприяти дискусіям про вплив їхніх програм і послуг на чоловіків та жінок, включаючи різні підгрупи цих категорій, і на гендерну рівність.

78. Дані з розбивкою за статтю також допомагають політикам оцінювати та розробляти належні, емпірично обґрунтовані заходи реагування та відповідну політику.

79. Надання послуг стосується програм або послуг, які здійснюються і надаються населенню загалом і (або) конкретно визначеним групам громадян із повним або частковим використанням державних ресурсів. Вони включають освіту і навчання, охорону здоров'я, соціальний забезпечення і общинна підтримка, охорона правопорядку, будівництво і утримання доріг, підтримка сільського господарства, водопостачання і каналізація та ін. Вони не включають послуги, що надаються на комерційних засадах через державні корпорації, а також політичні функції, функції внутрішнього адміністративного управління та суто регуляторні функції, які виконує уряд, хоча дані про ефективність виконання цих функцій можуть збиратися для цілей внутрішнього управління. Не враховуються також такі сфери, як оборона і національна безпека.

80. Інформація про ефективність надання послуг – це показники продуктів і результатів та планові підсумки за цими показниками. Продукт – це фактична кількість товарів або послуг, створених або наданих відповідною послугою (програмою чи функцією). Результат – це вимірний ефект, наслідок або вплив послуги (програми чи функції) та її продуктів. Заходи – це конкретні завдання чи функції надання послуг або здійснення програми. Інформація про ефективність гендерної рівності може включатися у завдання, заходи, продукти та результати програми.

81. Інформація про ефективність надання послуг може включатися у відповідні плани, які включають річні бюджетні документи, подаватися як додатковий документ або оприлюднюватися окремо кожним галузевим міністерством. Крім того, ця інформація може включатися у звіти про ефективність надання послуг, що подаються або в бюджетній пропозиції органу виконавчої влади, або в річному звіті чи іншому відкритому документі, за формою і на рівні (програми чи підрозділу), що відповідає планам, раніше прийнятим у рамках річного чи середньострокового бюджету.

ВІДПОВІДНИЙ ПОКАЗНИК/ПАРАМЕТР ДВФП:

PI-8. Інформація про ефективність надання послуг

PI-8.1. Планова ефективність надання послуг

PI-8.2. Фактична ефективність надання послуг.

СФЕРА ОХОПЛЕННЯ: центральний уряд. Послуги, що надаються і фінансуються іншими рівнями влади, мають включатися, якщо центральний уряд забезпечує значне фінансування таких послуг шляхом відшкодування вартості або надання цільових грантів чи використовує інші рівні влади як виконавців.

ПЕРІОД ЧАСУ:

Для ҐОУДФ-5.1, наступний фінансовий рік (2019)

Для ҐОУДФ-5.2, останній фінансовий рік, що закінчився (2018).

82. Одинадцять міністерств центрального уряду були визначені як такі, що надають публічні послуги. Бюджетні програми цих міністерств, що пов'язані з наданням публічних послуг, були включені до цього оцінювання за ҐОУДФ №5 та №8. У таблиці 5.0 приведено інформацію щодо ґендерно орієнтованих планів досягнення ефективності у сфері надання послуг та рівня досягнутої ефективності відібраними міністерствами.

Таблиця 5.0. Ґендерно орієнтовані плани та результати виконання планів міністерств, що надають послуг

Найменування ГРК	Структура видатків міністерств, що надають послуги (МНП) (згідно з початково затвердженим бюджетом на 2019 р.), %	ҐОУДФ - 5.1 Ґендерно орієнтовані плани досягнення ефективності у сфері надання послуг		Структура видатків міністерств, що надають послуги (згідно з фактичними видатками за 2018 р.)	ҐОУДФ - 5.2 Рівень досягнутої ефективності у сфері надання послуг з розділенням за статтю	
		Дані щодо запланованих продуктів, розділені за статтю (% у видатках МНП)	Дані щодо запланованих результатів, розділені за статтю (% у видатках МНП)		Дані щодо фактично створених продуктів, розділені за статтю (% у видатках МНП)	Дані щодо фактично досягнутих результатів, розділені за статтю (% у видатках МНП)
Міністерство внутрішніх справ України	37,1	29,4	0,0	35,3	0,0	0,0
Міністерство закордонних справ України	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Міністерство культури України	2,5	0,0	0,0	2,4	0,0	0,0

Найменування ГРК	Структура видатків міністерств, що надають послуги (МНП) (згідно з початково затвердженим бюджетом на 2019 р.), %	ҐОУДФ - 5.1 Гендерно орієнтовані плани досягнення ефективності у сфері надання послуг		Структура видатків міністерств, що надають послуги (згідно з фактичними видатками за 2018 р.)	ҐОУДФ - 5.2 Рівень досягнутої ефективності у сфері надання послуг з розділенням за статтю	
		Дані щодо запланованих продуктів, розділені за статтю (% у видатках МНП)	Дані щодо запланованих результатів, розділені за статтю (% у видатках МНП)		Дані щодо фактично створених продуктів, розділені за статтю (% у видатках МНП)	Дані щодо фактично досягнутих результатів, розділені за статтю (% у видатках МНП)
Міністерство освіти і науки України	25,5	0,0	0,0	24,3	0,0	0,0
Міністерство охорони здоров'я України	13,0	5,0	5,0	13,0	5,2	5,2
Міністерство екології та природних ресурсів України	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Міністерство соціальної політики України	7,3	0,1	0,0	9,6	0,1	0,0
Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	1,6	0,01	0,0	1,7	0,01	0,0
Міністерство інфраструктури України	0,4	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0
Міністерство молоді та спорту України	2,3	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0
Міністерство юстиції України	10,3	0,0	0,0	11,1	0,0	0,0
Всього:	100,0	34,4	5,0	100,0	5,3	5,2

Джерело даних: паспорти бюджетних програм на 2019 рік та звіти про виконання паспортів бюджетних програм за 2018 рік за бюджетними програмами, що пов'язані з наданням послуг міністерствами, що здійснюють надання послуг.

ҐОУДФ—5.1. ПЛАНОВА ЕФЕКТИВНІСТЬ НАДАННЯ ПОСЛУГ ІЗ РОЗБИВКОЮ ЗА СТАТТЮ

83. В Україні формування, виконання та звітування про виконання бюджету здійснюється на усіх рівнях адміністративної, економічної і функціональної класифікації та відповідає СДФ/КФОУ⁶. Використовується також програмна класифікація. Гендерний аспект у бюджетній програмі має бути відображений у її назві, цілі, завданнях, напрямках використання коштів і результативних показниках, включно з державними послугами, надаваними в рамках бюджетної програми, одержувачами та надавачами державних послуг і методиками визначення обсягу коштів та їхнього розподілу в межах бюджету.

84. У 2018 році три міністерства, які виконують ряд програм (Міністерство молоді та спорту, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Міністерство енергетики та вугільної промисловості), а також Національна поліція подали до Мінфіну інформацію про врахування гендерного аспекту в процесі формування показників бюджету на 2019–2021 роки за формою, встановленою Мінфіном. Згідно з цією формою, міністерства повинні наводити результати гендерного аналізу та зазначати у своїх бюджетних запитах удосконалення,

⁶ Статистика державних фінансів / Класифікація функцій органів управління.

досягнуті за результатами цього аналізу. Оскільки це – ранній етап загального впровадження ҐОБ, міністерства у більшості випадків надають інформацію з розбивкою за статтю тільки щодо планових продуктів. Крім того, ще кілька міністерств, які раніше виконували ґендерний аналіз своїх бюджетних програм, включили дані з розбивкою за статтю до своїх проаналізованих програм або до програм, які аналізувалися на обласному рівні (за результатами аналізу інформація про планові результати надання послуг із розбивкою за статтю щорічно оприлюднюється деякими міністерствами та в рамках декількох програм (Міністерство молоді та спорту, Міністерство освіти і науки).

85. Як видно з таблиці 5.0, чотири з відібраних міністерств визначили заплановані показники продукту, розподілені за статтю (34,4% видатків за бюджетними програмами, що пов'язані з наданням послуг міністерств, що надають послуги), а одне міністерство визначило заплановані показники результату, розподілені за статтю (5,0%).

86. Оцінка за цим параметром - С.

ҐОУДФ—5.2. ФАКТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ НАДАННЯ ПОСЛУГ ІЗ РОЗБИВКОЮ ЗА СТАТТЮ

87. Декілька міністерств надають інформацію щодо фактичних продуктів з розбивкою за статтю у рамках проаналізованих програм. Як видно з таблиці 5.0, три з відібраних міністерств визначили фактичні показники продукту, розподілені за статтю (5,3% видатків за бюджетними програмами, що пов'язані з наданням послуг, міністерств, що надають послуги), і одне міністерство визначило фактичні показники результату, розподілені за статтю (5,2%).

88. Оцінка за цим параметром - D.

89. Важливість збирання даних із розбивкою за статтю у планах та звітах про досягнення щодо надання послуг може бути проілюстрована шляхом ґендерного аналізу бюджетних програм, проведеного у сфері охорони здоров'я (вставка 1).

Вставка 1. Важливість збирання даних із розбивкою за статтю щодо досягнутої ефективності надання послуг

У проблемах із здоров'ям населення України спостерігаються дуже чіткі тенденції, на які впливають ґендерні відмінності та ґендерні ролі. Очікувана тривалість життя при народженні – одна з найменших у Європі. За даними Міністерства охорони здоров'я України, очікувана тривалість життя українських жінок у 2018 році становила 76,3 року, а чоловіків – 66,4 року. Такі ґендерні відмінності та ґендерні розриви були виявлені в кожній бюджетній програмі галузі охорони здоров'я, аналіз яких проводився з 2015 року.

Наприклад, в усіх бюджетних програмах стосовно вірусного гепатиту, туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу було виявлено переважну поширеність цих захворювань серед чоловіків. У 2016 році в Україні співвідношення чоловіків і жінок, у яких уперше було діагностовано активну форму туберкульозу, дорівнювало 68,2% до 31,8%; ВІЛ-інфекцію/СНІД – 61,7% до 38,3% (Державна служба статистики України, 2017). Серед чоловіків зафіксовано не тільки більш високий рівень захворюваності на туберкульоз, а й більший відсоток рецидивів і значний рівень захворюваності

на мультирезистентну форму туберкульозу через ґендерно-обумовлені відмінності у поведінці, наприклад, перерви у прийомі ліків (Проект Ґендерне бюджетування в Україні, брошура 2016 р., стор. 37-38). Крім того, серед чоловіків спостерігається особливо високий рівень захворюваності на туберкульоз у поєднанні з ВІЛ-інфекцією/СНІДом, що є серйозною проблемою в галузі охорони здоров'я в Україні. У 2015 році в Івано-Франківській області кількість вперше виявлених випадків ко-інфекції серед сільського населення зросла вдвічі – з 21,7% до 45,6% осіб, що були перевірені. Цей ріст відбувся за рахунок збільшення в 2,5 рази кількості інфікованих чоловіків із сільської місцевості (Проект ҐОБ, 2016, стор. 37).

Слід зазначити, що дані з розбивкою за статтю у рамках цих бюджетних програм не використовувалися, через що профілактичні заходи не спрямовуються на групи ризику, визначені в ході вищезгаданого ґендерного аналізу. В усіх проаналізованих програмах перша рекомендація полягала в тому, щоб почати збирати дані про пацієнтів із розбивкою за статтю як на етапі планування, так і на етапі звітування, з тим, щоб забезпечити помітність ґендерних розривів у бюджетних програмах і спрямування відповідних заходів на усунення цих розривів.

ҐОУДФ-6: Відстеження видатків бюджету на ґендерну рівність

ҐОУДФ №6: ВІДСТЕЖЕННЯ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ НА ҐЕНДЕРНУ РІВНІСТЬ

С

НАВІДНЕ ЗАПИТАННЯ

90. Чи має уряд спроможність відстежувати видатки на ґендерну рівність?

ОПИС

91. Цим показником вимірюється здатність уряду відстежувати видатки на цілі, що стосуються ґендерної рівності, упродовж усіх процесів формування, виконання та звітування про виконання бюджету.

ВИМІРЮВАННЯ

92. Ґендерно орієнтоване управління державними фінансами побудовано на тезі про те, що державні видатки можна використовувати як інструмент досягнення ґендерної рівності. Щоб забезпечити істотний вплив на чоловіків і хлопців, жінок і дівчат, а також на різні підгрупи цих категорій, державні кошти мають бути включені у бюджет та виділені на заходи, які допомагають досягти цього бажаного впливу.

93. Тому важливо, щоб ресурси, заплановані для сприяння ґендерній рівності, фактично виділялися, щоб існував спосіб відслідковувати ці ресурси і щоб в асигнування не вносилися суттєві коригування, не санкціоновані законодавчим органом.

94. Спроможність відстежувати видатки відповідно до бюджетної пропозиції є важливою з точки зору врядування і підзвітності, тому що вона дає гарантію того, що ресурси використовуються за призначенням. З позиції ҐОУДФ це означає, що витрачені ресурси дійшли до цільових ґендерів або до підгруп чоловіків та жінок і принесли їм істотні вигоди.

95. Для того, щоб зрозуміти вплив державних видатків на ґендерну рівність, відстеження видатків слід зосередити не лише на бюджетній політиці, яка прямо визначена як така (приклад –

видатки на національний гендерний механізм, як-от міністерство гендерної рівності, або видатки на боротьбу з гендерним насильством), а й на політиці, яка прийнята для всього населення, але спрямована на конкретний гендер (приклад – проект, спрямований на децентралізацію та місцеве самоврядування, конкретна мета якого полягає у розширенні участі жінок у процесах прийняття рішень на місцевому рівні).

ВІДПОВІДНИЙ ПОКАЗНИК/ПАРАМЕТР ДВФП: РІ-4. Бюджетна класифікація.

СФЕРА ОХОПЛЕННЯ: бюджетні установи центрального уряду.

ПЕРІОД ЧАСУ: останній фінансовий рік, що закінчився (2018).

96. Окремого коду для відстеження або класифікації видатків та доходів за статтю не існує. Бюджетна класифікація і план рахунків в Україні узгоджені між собою і дозволяють відстежувати видатки за економічною, відомчою, функціональною та програмною класифікацією, і доходи за класифікацією доходів. Бюджетна класифікація наближена до стандартів Керівництва МВФ зі статистики державних фінансів 2001 року відповідно до Кінцевого формулювання методології в рамках Спеціального стандарту МВФ з поширення даних.

97. Коди бюджетних програм комплексні і містять: 1-й та 2-й рівні відомчої класифікації та номер бюджетної програми. У окремих випадках цей номер бюджетної програми має специфічні ознаки, зокрема, 01 – функціонування органів державної влади; 6X – інвестиційні проекти, які фінансуються за підтримки МФО; 7X – витрати за рахунок резервного фонду (резерв на покриття непередбачуваних видатків); 8X – державні інвестиційні проекти. Код бюджетної програми представляє собою порядковий номер у межах відповідного 2-го рівня відомчої класифікації та (за необхідності) у межах вищенаведених ознак (6X – 8X). У той же час, у відповідних бюджетних програмах були відображені конкретні фактичні гендерні результати, як того вимагають принципи формування бюджетних програм. Наприклад, як зазначено в ГОУДФ-4, Міністерство соціальної політики надає докладні дані про фінансування з бюджету заходів, спрямованих на просування гендерної рівності. Ці дані представлені в вигляді напрямків використання коштів бюджетної програми «Заходи із соціального захисту дітей, сімей, жінок та інших найбільш вразливих категорій населення» у звіті про виконання бюджетної програми Міністерства. Напрями використання коштів в рамках бюджетної програми не класифікуються і не відслідковуються у процесі виконання бюджету. Також, як вимагають Методологічні рекомендації щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі⁷, ГРК визначають гендерно-чутливі і нейтральні бюджетні програми на основі гендерного аналізу бюджетної програми; оформляють результати аналізу за встановленою формою; і здійснюють моніторинг гендерно-чутливих бюджетних програм під час бюджетного процесу.

98. Оцінка за цим показником - С.

⁷ Затверджені наказом Мінфіну № 1 від 2 січня 2019 р.

НАВІДНЕ ЗАПИТАННЯ

99. Чи містять оприлюднені урядом річні звіти про виконання бюджету інформацію про гендерно орієнтовані видатки та доходи?

ОПИС

100. Цим показником вимірюється обсяг, у якому уряд готує та оприлюднює річні звіти про виконання бюджету, що містять інформацію про гендерно орієнтовані видатки та доходи.

ВИМІРЮВАННЯ

101. Уряди дедалі активніше видають звіти про виконання їхньої бюджетної політики, які містять інформацію про гендерно орієнтовані видатки та доходи. У практиці країн щодо формування гендерно орієнтованих річних звітів існують відмінності.

102. Незалежно від формату, ці звіти мають містити інформацію про наступне:

- Аналіз результатів гендерної рівності. Цей звіт включатиме огляд досягнутого прогресу в забезпеченні гендерної рівності в загальному масштабі, а також стосовно конкретних галузей або сфер суспільства, як-от освіта, охорона здоров'я, зайнятість, бідність, злочинність.
- Дані про гендерно орієнтовані видатки. Ця інформація включатиме основні цифри щодо ресурсів, виділених на бюджетну політику, орієнтовану на забезпечення гендерної рівності.
- Оцінка стану виконання бюджетної політики та її впливу на гендерну рівність. Ця оцінка включатиме огляд результатів ретроспективних оцінок впливу та характеристику ступеню, в якому досягнуті планові результати та вплив політики, орієнтовані на конкретний гендер або на гендерну рівність.
- Дані з розбивкою за статтю про кількість працюючих у бюджетних установах центрального уряду. Включення даних про кількість працюючих із розбивкою за статтю дозволяє виміряти частку жінок і частку чоловіків серед працюючих у бюджетних установах центрального уряду, які є ключовими основними показниками гендерної рівності. Дані про кількість працюючих із розбивкою за статтю, які далі розбиваються за типом посад, включають дані з розбивкою за статтю щодо адміністративних, технічних, оперативних, управлінських та інших посад, залежно від потреби. Дані такого типу полегшують обговорення питання про рівні можливості щодо зайнятості та розгляд необхідних видів коригувальних заходів.

ВІДПОВІДНИЙ ПОКАЗНИК/ПАРАМЕТР ДВФП:

PI-9. Відкритий доступ до фіскальної інформації (основний елемент 4).

PI-29. Річні фінансові звіти.

СФЕРА ОХОПЛЕННЯ: бюджетні установи центрального уряду.

ПЕРІОД ЧАСУ: останній фінансовий рік, що закінчився (2018).

103. Уряд України готує та публікує річні звіти про виконання бюджету на веб-сайті Казначейства (<https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu>). Ці звіти серед іншого містять показники за видатками у розрізі функціональної, економічної та програмної класифікації, звітність за доходами у розрізі класифікації доходів бюджету. Також Уряд подає Верховній Раді України пояснювальну записку разом з проектом звіту про виконання бюджету (http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65768). Зазначені звіти та пояснювальна записка не містять інформації про: (i) результати з розбивкою за ґендером; (ii) дані про ґендерно орієнтовані видатки та (або) доходи; (iii) оцінку стану виконання бюджетної політики та її впливу на ґендерну рівність; (iv) даних із розбивкою за статтю про кількість працюючих у БСЦУ.

104. У той же час ГРК готують звіти про виконання бюджету, які містять дані щодо ґендерних витрат у вигляді напрямків використання бюджетних коштів (див. також ҐОУДФ-6). Усі ГРК формально відповідають вимогам до звітності, і ця інформація надходить в Парламент як невід’ємна частина загального річного звіту про виконання бюджету.

105. Але тільки Міністерство соціальної політики надало докладні дані про ґендерні видатки (ҐОУДФ-4) у 2018 році; частка цих витрат склала близько 0,01% від загальних видатків бюджету. Інші міністерства, що здійснюють надання послуг, не представили даних щодо ресурсів, виділених на бюджетну політику, спрямовану на ґендерну рівність.

106. Оцінка за цим показником - D.

ҐОУДФ-8: Оцінка ґендерного впливу надання послуг

ҐОУДФ №8: ОЦІНКА ҐЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ НАДАННЯ ПОСЛУГ

D

НАВІДНЕ ЗАПИТАННЯ

107. Чи включає уряд в оцінки ефективності та дієвості надання послуг аналіз впливу на ґендерну рівність?

ОПИС

108. Цим показником вимірюється обсяг, у якому незалежні оцінки ефективності та дієвості державних послуг включають аналіз впливу на ґендерну рівність.

ВИМІРЮВАННЯ

109. Важливо, щоб чоловіки та жінки різного соціально-економічного статусу мали рівноправний доступ до всього спектра державних послуг, надаваних органами влади, і щоб ці послуги задовольняли ґендерно-специфічні потреби.

110. Оцінки впливу державних послуг на ґендерний аспект і ґендерну рівність надають важливу інформацію для початкової розробки послуг, а також інформацію про будь-які інші незаплановані

наслідки для надання послуг для чоловіків і жінок та різних підгруп цих категорій. Такі оцінки можуть включати, і не тільки, оцінку, вивчення та аналіз програм, аудит результативності, огляди державних видатків та ретроспективні оцінки впливу. В деяких випадках може проводитися окрема гендерно чутлива оцінка, але перевагу все ж таки слід віддавати включенню оцінки гендерного впливу в періодичні процеси оцінювання.

111. Ретроспективна оцінка впливу, яка охоплює вплив на гендерну рівність, може проводитися після завершення програми чи послуги або під час реалізації програми/надання послуги, з метою отримання зворотного зв'язку та використання одержаних результатів для уточнення або переробки програми чи послуги.

112. Звіти за результатами ретроспективної оцінки, які містять елемент впливу на гендерну рівність, ґрунтуються на даних із розбивкою за статтю, що дозволяє виміряти результати й довгострокові наслідки для чоловіків і жінок. У них подається інформація про ефективність програм чи послуг щодо рівного доступу та рівності; про те, чи ефективно використовуються засоби й ресурси для досягнення кращої вигоди для жінок та чоловіків; а також про те, чи справедливо розподіляються витрати й надаються вигоди. Крім того, вони містять інформацію про дієвість програм чи послуг, зокрема про те, чи ефективні були програми або послуги в досягненні гендерної рівності, чи сприяли вони створенню запланованих продуктів і результатів, чи принесли вони користь конкретній гендерній цільовій групі, як очікувалося за планом.

113. Включення оцінки впливу на гендерну рівність у ретроспективну оцінку також дозволяє фахівцям з оцінки вивчити як очікуваний, так і неочікуваний вплив програм або послуг у цілому на політику, процеси та програми, які посилюють гендерну рівність і розширюють права жінок. Зокрема, наприклад, ці огляди можуть включати питання про те, чи вплинули програми або послуги на збільшення чисельності жінок, які йдуть працювати в галузі STEM, на збільшення чисельності жінок, які засновують підприємства в сфері інформаційних технологій, зменшення кількості випадків гендерного насильства або збільшення кількості чоловіків, які беруть батьківську відпустку для догляду за дітьми.

114. Ретроспективні оцінки, які включають вивчення впливу на гендерну рівність, розглядаються в рамках цього запитання, якщо вони охоплюють усі чи деякі аспекти надання послуг або якщо вони мають крос-функціональний характер і охоплюють функції надання послуг.

ВІДПОВІДНИЙ ПОКАЗНИК/ПАРАМЕТР ДВФП:

PI-8. Інформація про ефективність надання послуг

PI-8.4. Оцінка ефективності надання послуг.

СФЕРА ОХОПЛЕННЯ: центральний уряд. Послуги, що надаються і фінансуються іншими рівнями влади, мають включатися, якщо центральний уряд забезпечує значне фінансування таких послуг шляхом відшкодування вартості або надання цільових грантів чи використовує інші рівні влади як виконавців.

ПЕРІОД ЧАСУ: останні три фінансові роки, що закінчилися (2016-2018).

115. Після прийняття Парламентом річного бюджету ГРК опублікували паспорти бюджетних програм, які містять деталізовані дані про планову результативність. Це було здійснено на основі ґендерного аналізу вищезгаданих програм. Паспорти складаються за стандартною формою, яка вимагає від ГРК подання інформації про цілі державної політики, яких стосується програма, напрями використання бюджетних коштів, завдання та результативні показники. Методика, визначена відповідно до наказу Мінфіну № 1536 «Про результативні показники бюджетної програми», вимагає від ГРК розробки показників «затрат» (ресурсів), «продукту» (випуску), «ефективності» (результативності) та «якості» (дієвості) надання послуг, які охоплюють діяльність, підсумки та результати діяльності ГРК та підпорядкованих їм розпорядників коштів. На даний час бюджетні програми деяких ГРК включають ґендерні аспекти та результативні показники з розбивкою за статтю.

116. За останній фінансовий рік, що закінчився (2018), за підтримки Проекту «Ґендерне бюджетування в Україні» був проведений аналіз усього 17 бюджетних програм державного рівня. Було виявлено ґендерні розриви та розроблено чіткі рекомендації щодо усунення цих розривів. На проаналізовані бюджетні програми було виділено 8 891 400,9 тис. грн, що становить 1,6% загальних видатків державного бюджету (без міжбюджетних трансфертів). У 2016 і 2017 роках було проаналізовано ще 9 програм державного рівня, на які припадає менше 1% державного бюджету.

117. Частки проаналізованих програм міністерств, що надають публічні послуги, становлять 6,1% у 2016 р., 5% у 2017 р. та 1,9% у 2018 р. у загальному обсязі програм цих міністерств, пов'язаних з наданням послуг (таблиця 8.1). При цьому, зазначені аналізи здійснювалися співробітниками міністерств, які безпосередньо виконують бюджетні програми, за підтримки проекту ГОБ. Отже, такі аналізи не можна вважати незалежними, також вони не публікувалися.

Таблиця 8.1. Оцінка впливу надання послуг на ґендерну рівність за міністерствами, що надають послуги

Найменування ГРК	Структура видатків міністерств, що надають послуги (МНП)			Оцінка впливу надання послуг на ґендерну рівність, % оцінених бюджетних програм у видатках МНП, %		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Міністерство внутрішніх справ України	36,8	34,1	35,3			0,3
Міністерство закордонних справ України	0,05	0,04	0,04			0,02
Міністерство культури України	1,4	2,0	2,4		1,6	0,3
Міністерство освіти і науки України	30,9	27,7	24,3	5,8		
Міністерство охорони здоров'я України	11,8	14,4	13,0			
Міністерство екології та природних ресурсів України	0,02	0,03	0,04			
Міністерство соціальної політики України	8,8	9,3	9,6		2,2	

Найменування ГРК	Структура видатків міністерств, що надають послуги (МНП)			Оцінка впливу надання послуг на гендерну рівність, % оцінених бюджетних програм у видатках МНП, %		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	0,3	0,3	1,7			0,01
Міністерство інфраструктури України	0,2	0,3	0,4			0,8
Міністерство молоді та спорту України	1,6	2,1	2,2	0,2	1,3	
Міністерство юстиції України	8,1	9,7	11,1			0,5
Всього:	100,0	100,0	100,0	6,1	5,0	1,9

Джерело: Звіти Держаудитслужби та Рахункової палати щодо аудиту виконання державного бюджету та бюджетних програм у 2016-2018 рр., аналізи виконання бюджетних програм у 2016-2018 рр. з точки зору гендерної рівності, підготовлені обраними міністерствами за участю проекту ГОБ.

118. Приклад належного гендерного аналізу бюджетних програм на рівні державного бюджету наведено у додатку 8.

119. Оцінка за цим показником - D.

Нещодавні та поточні реформи

120. У 2019 фінансовому році було проведено аналіз 50 бюджетних програм 33 установ державного рівня. На них було виділено 82 344 129,4 тис. грн, що становить 12% загальних видатків державного бюджету (без міжбюджетних трансфертів)⁸. Очікується, що до кінця поточного фінансового року буде проведено аналіз ще ряду бюджетних програм.

Ґоудф-9: Гендерно орієнтований розгляд законодавчим органом влади

Ґоудф №9: ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНИЙ РОЗГЛЯД ЗАКОНОДАВЧИМ ОРГАНОМ ВЛАДИ	D
Ґоудф—9.1. ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНИЙ РОЗГЛЯД БЮДЖЕТІВ ЗАКОНОДАВЧИМ ОРГАНОМ ВЛАДИ	D
Ґоудф—9.2. ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНИЙ РОЗГЛЯД АУДИТОРСЬКИХ ЗВІТІВ ЗАКОНОДАВЧИМ ОРГАНОМ ВЛАДИ	D

НАВІДНЕ ЗАПИТАННЯ

121. Чи передбачає контроль, який законодавчий орган здійснює за бюджетом і аудитом, вимогу про вивчення впливу бюджету на гендерну рівність?

⁸ Загальний обсяг видатків державного бюджету на 2019 р. (без урахування міжбюджетних трансфертів) становив 668 924 307 тис грн, які сформовані 474 бюджетними програмами.

ОПИС

122. Цим показником вимірюється ступінь, у якому контроль бюджету і аудиту з боку законодавчого органу передбачає розгляд політики уряду з метою визначити, чи рівні вигоди для чоловіків і жінок надає ця політика, забезпечуючи виділення достатніх коштів. Він містить два виміри (субпоказники), а агрегування балів за цими вимірами здійснюється методом M2 (AV).

ВИМІРЮВАННЯ

123. У більшості країн законодавчий орган надає повноваження урядові на витрачання коштів, ухвалюючи закон про річний бюджет.

124. Законодавчий контроль бюджету може передбачати внутрішні організаційні процедури, які вимагають, щоб бюджетні комітети парламенту або спеціалізовані комітети з гендерної політики, які можуть відповідати тільки за цю сферу або мати комплекс функцій, проводили аналіз впливу запропонованої бюджетної політики на гендер.

125. Законодавчий контроль бюджету може передбачати також громадські слухання, як виступи гендерних адвокаційних груп на запит законодавчого органу чи законодавчого комітету на предмет надання технічної підтримки або виконання вимоги щодо оцінки гендерного впливу бюджетної політики.

126. Включення оцінки гендерного впливу у процес розгляду бюджетних пропозицій законодавчим органом сприяє участі чоловіків і жінок у процесі формування політики й забезпечує врахування їхніх думок та відображення їхніх пріоритетів в урядових програмах і послугах.

127. Законодавчий орган грає ключову роль у здійсненні контролю не тільки за формуванням бюджету, а й за виконанням затвердженого ним бюджету.

128. Як правило, ця функція виконується законодавчим комітетом або комісією, що вивчає звіти за результатами зовнішнього аудиту і ставить відповідальним виконавцям запитання щодо висновків, викладених у цих звітах. Цей індикатор зосереджений на усіх видах аудитів (у той час як PI-31 Розгляд звітів про аудити законодавчим органом влади зосереджений лише на фінансових аудитах). Для визначення гендерних аудитів, дивіться керівництво з вимірювання за ГОУДФ-8 Оцінка гендерного впливу на надання послуг.

129. Надання послуг у контексті цього запитання стосується програм або послуг, які здійснюються і надаються населенню загалом або конкретно визначеним групам громадян із повним або частковим використанням державних ресурсів. Вони включають освіту і навчання, охорону здоров'я, соціальну забезпечення і громадську підтримку, охорону правопорядку, будівництво і утримання доріг, підтримку сільського господарства, водопостачання і каналізацію та ін. Вони не включають послуги, що надаються на комерційних засадах через державні корпорації, а також політичні функції, функції внутрішнього адміністративного управління та суто регуляторні функції, які виконує уряд, хоча дані про ефективність виконання цих функцій можуть збиратися для цілей внутрішнього управління. Також не включаються такі сфери, як оборона і національна безпека.

130. Як і з показником ДВФП PI-9, публічний доступ визначається як доступність без обмежень, у розумні терміни, без вимоги реєстрації і безкоштовно.

ВІДПОВІДНИЙ ПОКАЗНИК/ПАРАМЕТР ДВФП

PI-18. Законодавчий контроль бюджетів

PI-31. Законодавчий контроль аудиторських звітів

СФЕРА ОХОПЛЕННЯ

Бюджетні установи центрального уряду.

ПЕРІОД ЧАСУ

ҐОУДФ—9.1: останній фінансовий рік, що закінчився (2018).

ҐОУДФ—9.2: останні три фінансові роки, що закінчилися (2016-2018).

ҐОУДФ—9.1. ҐЕНДЕРНО ЧУТЛИВИЙ ЗАКОНОДАВЧИЙ КОНТРОЛЬ БЮДЖЕТІВ

131. В Україні контроль із боку законодавчого органу в 2018 фінансовому році охоплював податково-бюджетну політику та сукупні цифри на наступний рік, детальні розрахунки видатків і доходів, та макроекономічні показники, розроблені Міністерством економічного розвитку і торгівлі та представлені Урядом у пояснювальній записці, доданій до проекту бюджету. Уряд подавав законодавчому органу разом з проектом закону про державний бюджет на 2019 рік також перелік державних цільових програм, які планується фінансувати, пояснення головних розпорядників коштів до проекту закону про державний бюджет 2019 р.

132. Проте, ґендерний вплив податково-бюджетної політики Уряду або бюджету у зазначених документах не розглядався.

133. Оцінка за цим параметром - D.

ҐОУДФ—9.2. ҐЕНДЕРНО ЧУТЛИВИЙ ЗАКОНОДАВЧИЙ КОНТРОЛЬ АУДИТОРСЬКИХ ЗВІТІВ

134. В Україні контроль аудиторських звітів, що здійснюється законодавчим органом, не включає вивчення впливу програм надання послуг на ґендерну рівність. Річний звіт за результатами діяльності Рахункової палати України (РПУ) подається до Парламенту. Проте, регулярні слухання, що мають відкритий характер, використовуються тільки для обговорення висновків РПУ щодо загальних звітів про виконання Державного бюджету, які щоквартально і щомісячно готуються Мінфіном. На даний момент ці звіти не містять характеристику ґендерного впливу. Щодо інших звітів РПУ, як-от конкретні аудиторські звіти, слухання за участю представників РПУ та об'єктів аудиту проводяться нерегулярно, охоплюючи лише обмежену кількість об'єктів аудиту. У 2016-2018 роках такі звіти та слухання також не включали аналіз впливу виконання бюджету на ґендерну рівність.

135. Оцінка за цим параметром - D.

VI. Додатки

Додаток 1. Резюме показників ефективності для оцінки ДВФП ГОУДФ

Індикатор / Параметр	Оцінка	Опис досягнутих вимог
ГОУДФ - 1. Аналіз гендерного впливу пропозицій з бюджетної політики	D	Метод оцінювання M1 (WL)
ГОУДФ - 1.1. Аналіз гендерного впливу пропозицій з політики видатків	D	Нові політики видатків не містять інформацію щодо гендерного впливу.
ГОУДФ - 1. 2 . Аналіз гендерного впливу пропозицій з політики доходів	D	Нові політики доходів не містять інформацію щодо гендерного впливу.
ГОУДФ - 2. Гендерно орієнтоване управління державними інвестиціями	D	Існуючий порядок підготовки державних інвестиційних проектів не містить гендерний вплив. Уряд України не здійснює ніякого аналізу впливу великих державних інвестиційних пропозицій на гендер у рамках економічного аналізу інвестиційних проектів.
ГОУДФ - 3. Гендерно орієнтований бюджетний циркуляр	B	Лист Мініфіну до ГРК стосовно підготовки бюджетних запитів на 2019-2021 роки не містив вимогу надавати обґрунтування або показувати заплановані результати щодо впливу на чоловіків і жінок або на гендерну рівність у складі нових політик або скорочення видатків. Водночас, цей лист містив вимогу щодо включення у бюджетні пропозиції даних, розділених за статтю.
ГОУДФ - 4. Гендерно орієнтована документація з бюджетної пропозиції	C	Бюджетна документація щодо проекту державного бюджету на 2019 рік містила дані стосовно заходів, спрямованих на сприяння гендерній рівності, що фінансуються за рахунок бюджетних коштів, не містила ані огляду пріоритетів урядової політики щодо покращення гендерної рівності, ані оцінки впливу бюджетної політики на гендерну рівність.
ГОУДФ - 5. Інформація про ефективність надання послуг із розбивкою за статтю	D +	Метод оцінювання M2 (AV)
ГОУДФ - 5.1. Планова ефективність надання послуг із розбивкою за статтю	C	Чотири з відібраних міністерств визначили заплановані показники продукту, розподілені за статтю (34,4% видатків за бюджетними програмами, що пов'язані з наданням послуг міністерств, що надають послуги), а одне міністерство визначило заплановані показники результату, розподілені за статтю (5,0%).
ГОУДФ - 5.2. Фактична ефективність надання послуг із розбивкою за статтю	D	Три з відібраних міністерств визначили фактичні показники продукту, розподілені за статтю (5,3% видатків за бюджетними програмами, що пов'язані з наданням послуг, міністерств, що надають послуги), і одне міністерство

Індикатор / Параметр	Оцінка	Опис досягнутих вимог
		визначило фактичні показники результату, розподілені за статтю (5,2%).
ҐОУДФ - 6. Відстеження видатків бюджету на гендерну рівність	C	У відповідних бюджетних програмах відображені конкретні фактичні гендерні результати, як того вимагають принципи формування бюджетних програм. Ці дані представлені у вигляді напрямків використання, які не класифікуються і не відслідковуються у процесі виконання бюджету.
ҐОУДФ - 7. Гендерно орієнтована звітність	D	Щорічні звіти про виконання бюджету, що подаються урядом, і пояснювальна записка до них не містять гендерної інформації. У той же час ГРК готують звіти про виконання бюджету, які містять дані щодо гендерних витрат у вигляді напрямків використання бюджетних коштів (див. також ҐОУДФ-6). Лише Міністерство соціальної політики надало докладні дані про гендерні видатки (ҐОУДФ-4) у 2018 році; частка цих витрат склала близько 0,01% від загальних видатків бюджету.
ҐОУДФ - 8. Оцінка гендерного впливу надання послуг	D	118. Частки проаналізованих програм міністерств, що надають публічні послуги, становлять 6,1% у 2016 р., 5% у 2017 р. та 1.9% у 2018 р. у загальному обсязі програм цих міністерств, пов'язаних з наданням послуг (таблиця 8.1). Зазначені аналізи здійснювалися співробітниками міністерств, які безпосередньо виконують бюджетні програми, за підтримки проекту ГОБ. Отже, такі аналізи не можна вважати незалежними, також вони не публікувалися.
ҐОУДФ - 9. Гендерно орієнтований розгляд законодавчим органом влади	D	Метод оцінювання M2 (AV)
ҐОУДФ - 9.1. Гендерно орієнтований розгляд бюджетів законодавчим органом влади	D	Гендерний вплив податково-бюджетної політики Уряду або бюджету у бюджетній документації не розглядався.
ҐОУДФ - 9.2. Гендерно орієнтований розгляд аудиторських звітів законодавчим органом влади	D	За останні три роки аудиторські звіти або слухання не містили відображення впливу виконання бюджету на гендерну рівність.

Додаток 2. Джерела даних для оцінки ДВФП ГОУДФ

ДВФП ГОУДФ показники		Джерела даних
ГОУДФ - 1	Аналіз гендерного впливу пропозицій з бюджетної політики	Пояснювальна записка до проекту закону про Державний бюджет на 2019 р., бюджет 2018 року станом на 1 січня 2018 р. та 15 вересня 2018 року, пояснювальна записка до проекту змін до Державного бюджету на 2018 рік
ГОУДФ - 2	Гендерно орієнтоване управління державними інвестиціями	Оцінка "PEFA Ukraine 2019", постанова Кабінету Міністрів № 571 від 22 липня 2015 року, наказ Мінекономіки № 1865 від 22 грудня 2017 року
ГОУДФ - 3	Гендерно орієнтований бюджетний циркуляр	Лист Мінфіну до ГРК № 04110-09-9/20040 від 27 липня 2018 року
ГОУДФ - 4	Гендерно орієнтована документація з бюджетної пропозиції	Пояснювальна записка до проекту закону про державний бюджет на 2018 рік та бюджетні запити ГРК, що подавалися до Комітету Верховної Ради України з питань бюджету
ГОУДФ - 5	Інформація про ефективність надання послуг із розбивкою за статтю	Паспорти бюджетних програм на 2019 р. та звіти про виконання паспортів бюджетних програм у 2018 р. за бюджетними програмами, що пов'язані з наданням послуг, міністерств, що надають такі послуги
ГОУДФ - 6	Відстеження видатків бюджету на гендерну рівність	Наказ Міністерства фінансів № 11 від 14.01.2011 «Про бюджетну класифікацію», наказ Міністерства фінансів від 13 грудня 2002 р. № 1098 «Про паспорти бюджетних програм»; звіти про виконання бюджетних програм ГРК за 2018 рік
ГОУДФ - 7	Гендерно орієнтована звітність	Звіт Казначейства про виконання державного бюджету за 2018 рік, пояснювальна записка до цього звіту; звіти про виконання бюджетних програм ГРК за 2018 рік
ГОУДФ - 8	Оцінка гендерного впливу надання послуг	Звіти Держаудитслужби та Рахункової палати щодо аудиту виконання державного бюджету та бюджетних програм у 2016-2018 рр., аналізи виконання бюджетних програм у 2016-2018 рр. з точки зору гендерної рівності, підготовлені обраними міністерствами за участю проекту ГОБ.
ГОУДФ - 9	Гендерно орієнтований розгляд законодавчим органом влади	Пояснювальна записка до проекту закону про державний бюджет на 2019 р., перелік державних цільових програм, які планується фінансувати у 2019 р., та пояснення головних розпорядників коштів до проекту закону про державний бюджет на 2019 р. Висновки РПУ за результатами аналізу річних звітів про виконання Закону про Державний бюджет на 2016, 2017, 2018 роки.

Додаток 3. Порівняння загальної оцінки ДВФП та ДВФП ҐОУДФ

Компоненти ДВФП та показники результативності		Оцінка ДВФП ҐОУДФ	
КОМПОНЕНТ 1: Надійність бюджету			
PI-1. Сукупні показники виконання видаткової частини бюджету	A		
PI-2. Структура видатків	B+		
PI-3. Виконання доходної частини бюджету	B+		
КОМПОНЕНТ 2: Прозорість державних фінансів			
PI-4. Бюджетна класифікація	A	ҐОУДФ-6. Відстеження видатків бюджету на гендерну рівність	C
PI-5. Бюджетна документація	A	ҐОУДФ-4. Гендерно орієнтована документація з бюджетної пропозиції [та PI-9 нижче]	C
PI-6. Операції центрального уряду, що не відображаються у фінансовій звітності	C		
PI-7. Трансферти місцевим органам влади	B		
PI-8. Інформація про результати надання послуг	A	ҐОУДФ-5. Інформація про ефективність надання послуг із розбивкою за статтю ҐОУДФ-8. Оцінка гендерного впливу надання послуг	D+ D
PI-9. Публічний доступ до фіскальної інформації	A	ҐОУДФ-4. Гендерно орієнтована документація з бюджетної пропозиції [та PI-5 вище] ҐОУДФ-7. Гендерно орієнтована звітність [та PI-29 нижче]	C
КОМПОНЕНТ 3: Управління державними активами і зобов'язаннями			
PI-10. Звітність щодо фіскальних ризиків	C		
PI-11. Управління державними інвестиціями	C+	ҐОУДФ-2. Гендерно орієнтоване управління державними інвестиціями	D
<i>PI-11.1. Економічний аналіз інвестиційних проектів</i>	C		
PI-12. Управління державними активами	B		
PI-13. Управління боргом	A		
КОМПОНЕНТ 4: Фіскальна стратегія та бюджетування на основі політики			
PI-14. Макроекономічне та фіскальне прогнозування	A		
PI-15. Фіскальна стратегія	D+	ҐОУДФ-1. Аналіз гендерного впливу пропозицій з бюджетної політики	D
<i>PI-15.1 Фіскальні впливи стратегічних пропозицій</i>	C		

Компоненти ДВФП та показники результативності		Оцінка ДВФП ҐОУДФ	
PI-16. Видатки бюджету в середньостроковій перспективі	D+		
PI-17. Процес підготовки бюджету	B	ҐОУДФ-3. Гендерно орієнтований бюджетний циркуляр	B
PI-17.2. Керівництво з підготовки бюджету	C		
PI-18. Розгляд бюджету законодавчим органом влади	D+	ҐОУДФ-9. Гендерно орієнтований розгляд законодавчим органом влади [та PI-31 нижче]	D
КОМПОНЕНТ 5: Передбачуваність та контроль виконання бюджету			
PI-19. Адміністрування надходжень	B		
PI-20. Облік надходжень	A		
PI-21. Передбачуваність розподілу коштів протягом року	A		
PI-22. Заборгованість за видатками	B+		
PI-23. Контроль за фондом заробітної плати	D+		
PI-24. Закупівлі	A		
PI-25. Внутрішній контроль за видатками, не пов'язаними із заробітною платою	B+		
PI-26. Внутрішній аудит	C+		
КОМПОНЕНТ 6: Облік та звітність			
PI-27. Надійність фінансових даних	B+		
PI-28. Звіти про виконання бюджетів, що подаються протягом року	B+		
PI-29. Річна фінансова звітність	C+	ҐОУДФ-7. Гендерно орієнтована звітність [та PI-9 вище]	D
КОМПОНЕНТ 7: Зовнішній контроль та аудит			
PI-30. Зовнішній аудит	B+		
PI-31. Розгляд звітів про результати аудиту законодавчим органом влади	B+	ҐОУДФ-9. Гендерно орієнтований розгляд законодавчим органом влади [та PI-18 вище]	D

Додаток 4. Інформація про ГОУДФ на місцевому рівні

Робота з ГОБ на державному і місцевому рівнях тісно взаємопов'язана, тому що на рівні областей неможливо внести зміни до бюджетних програм без внесення до них змін відповідним міністерством на державному рівні. Слід зазначити, що обласний рівень залучений до роботи з ГОБ у рамках різних ініціатив із початку 2000-х років, а починаючи з 2014 року масштаби цієї участі збільшилися завдяки підтримці Проекту «Гендерне бюджетування в Україні», що фінансується Швецією, структури «ООН-Жінки», Національним демократичним інститутом (НДІ) та АМР США. Пізніше, після створення ОТГ, до роботи з ГОБ залучилася також програма «U-LEAD з Європою».

На даний час усі 24 обласні державні адміністрації та Київська міська державна адміністрація (виконавчий орган Київської міської ради) постійно виконують ретроспективний гендерний аналіз своїх бюджетних програм⁹, за результатами якого вдосконалюють ці програми з урахуванням гендерного аспекту. Хоча проаналізовано велику кількість програм і у деяких із них здійснено істотні зміни (приклад Вінниці), деякі програми не зазнали змін через брак політичної волі або відсутність схвалення керівними структурами обласної адміністрації.

За результатними аналізу цільової програми: РГ з ГОБ у Вінницькій області «Протидія ВІЛ- інфекції та СНІДУ, вірусних гепатитів В та С у 2016-2020», виявлено ряд гендерних проблем, зокрема, всього 1,5% населення області було обстежено, серед хворих на вірусні гепатити переважали чоловіки (61,1%), серед осіб, що отримали послуги консультування та тестування на ВІЛ-інфекцію/СНІД переважають жінки (62,0%). Виявлено недоступність послуг із обстеження і лікування для сільського населення, 72,6% серед зареєстрованих хворих становлять жителі міст. Як результат закуплено пересувну лабораторію та тест-системи для швидкого тестування. Протягом 2019 року пересувною лабораторією було протестовано 898 осіб з сільської місцевості (37,6% чоловіків, 62,4% жінок) та у 2 жінки виявлено антитіла до ВІЛ. Також у Вінницькому обласному клінічному центрі профілактики боротьби зі СНІДом функціонує кімната денного перебування дітей, в середньому по 4 особи в день користуються її послугами.

Підходи до ГОБ на місцевому рівні різняться. Наприклад, структура «ООН-Жінки» зосереджується на роботі на сході України, і, зокрема, на Запоріжжі та контрольованих урядом регіонах Донецька і Луганська, охоплюючи понад 45 громад, станом на 2017 рік. «ООН-Жінки» систематично застосовували ГОБ як інструмент для вдосконалення місцевої політики та бюджетування сприяючи розбудові миру, запобіганню гендерному насильству, відновленню та соціальній згуртованості в громадах. Діяльність узгоджена з Методичними рекомендаціями щодо впровадження та використання гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі на місцевому рівні. Підхід структури «ООН-Жінки» мав подвійне спрямування. З одного боку, це розбудова спроможностей державних службовців включати питання гендерної рівності у формуванні місцевої політики та бюджету, а з іншого боку - підвищення бюджетної грамотності жінок та чоловіків у громадах, а також спрямування прихильників гендерної рівності (ГР) відстежувати цикл планування та формування бюджету, підвищувати впевненість у власних силах і вимагати підзвітності. Діяльність з розбудови спроможностей підтримувалася спеціальними додатковими інструментами та ресурсами, такими

⁹ Етапи проведення гендерного аналізу бюджетних програм висвітлено у посібнику «Гендерно-орієнтоване бюджетування: аналіз програм, які фінансуються з бюджету, з позиції гендерної рівності», підготовленому фінансованим Sida Проектом «Гендерне бюджетування в Україні», Фондом імені Фрідріха Еберта та структурою «ООН-Жінки».

як Посібник з ГОБ на місцевому рівні, фінансова децентралізація та просування гендерної рівності, завдяки партнерству між «ООН-Жінки», Бюро з питань гендерної стратегії та бюджетування, ПРООН, Проект ГОБ, Національного демократичного інституту та Фонду Фрідріха Еберта (FES). Прихильники ГР, разом з жінками та чоловіками з громад, за підтримки партнерів з ОГС та «ООН-Жінки», виступають за інтеграцію рішень для виявлених гендерних розривів, потреб та пріоритетів у бюджетні програми на місцевому рівні. Місцеві координаційні ради з гендерних питань, до складу яких входять члени ради, жінки та чоловіки з громад, що здійснюють свою діяльність з метою проведення оцінювань відповідності цільових програм, були створені у 25 громадах. Лише у 2019 році, 167 (124 жінки та 43 чоловіки) членів Місцевих координаційних рад з гендерних питань та 204 (161 жінки та 43 чоловіки) державних службовці з робочих груп ГОБ пройшли відповідне навчання».

Тут приведено один приклад у формі розповіді. Оксана Кривульська (43 роки) все життя прожила у с. Біленьке на сході України. Оксана професійна вчителька молодших класів, заміжня, має двох дітей. Її син (20 років) студент юридичного факультету, а дочка Саша (18 років) вступила до університету. У її дочки вроджена інвалідність. Коли Саші була потрібна професійна логопедична допомога спеціаліста, отримати її у маленькому селі було неможливо. Оксана набула нових навичок для налагодження діалогу з місцевою владою та звернулася до місцевої ради з проханням підтримати її проект щодо створення центру для дітей з обмеженими можливостями. В результаті місцева влада виділила 1,3 млн грн. (приблизно 54 тис. доларів США) у місцевого бюджету на 2020 рік для підтримки роботи інклюзивного ресурсного центру, де 30 дітей-інвалідів із с. Біленьке можуть отримати професійну допомогу.

НДІ спрямовує роботу системний підхід щодо запровадження ГОБ за наступною формулою: 1. Формування команди тренерів-консультантів та підвищення їхньої кваліфікації. 2. Підвищення рівня обізнаності цільових груп щодо проблем гендерної рівності та гендерно орієнтованого бюджетування на рівні громад. 3. Інтеграція гендерного підходу до місцевих стратегічних документів та програм. 4. Консультаційна підтримка з запровадження ГОБ на рівні громад. 5. Інституалізація гендерно орієнтованого бюджетування. З 2014 року і до сьогодні НДІ працював з низкою областей над впровадженням ГОБ.

На рівні ОТГ робота більшою частиною зосереджена на підвищенні рівня поінформованості та розбудові спроможності новопризначених посадовців із метою забезпечення розуміння сутності ГОБ і почали працювати з ним. Для наскрізної інтеграції ГОБ у бюджетний процес на місцевому рівні та задля забезпечення принципу єдності бюджетної системи, а також з метою поширення знань щодо застосування ГОБ в бюджетному процесі Проектом ГОБ було проведено серію тренінгів для представників об'єднаних територіальних громад. Таким чином, протягом 2018-2019 років навчання охоплено 643 особи) з 343 ОТГ (близько 40% від усіх ОТГ) зі всіх областей України.

Додаток 5. Результати впровадження проекту ГОБ в Україні

Україна стає одним із найбільш яскравих прикладів системного і послідовного впровадження ГОБ. Слід зауважити, однак, що більшість результатів досягнуто завдяки потужній підтримці з боку донорів, зокрема фінансованого Швецією Проекту «Гендерне бюджетування в Україні». В останні п'ять років увага приділялася таким напрямкам: (i) запровадження гендерно орієнтованого підходу в бюджетний процес шляхом аналізу чинних бюджетних програм із точки зору гендерної рівності; (ii) удосконалення бюджетних програм із метою посилення їхньої чутливості до потреб чоловіків та жінок; (iii) розбудова спроможності Мінфіну та галузевих міністерств щодо застосування гендерно орієнтованого підходу до бюджетних документів та (iv) створення структури ГОБ. У результаті було проведено аналіз значної кількості бюджетних програм на предмет визначення їхнього впливу на гендерну рівність, підвищено їхню якість шляхом інтеграції гендерного аспекту, а також підготовлено значну кількість експертів і активістів у галузі ГОБ.

Що стосується пропозицій із політики видатків, після завершення пілотного етапу гендерно орієнтований підхід до бюджетного процесу поширено на всі міністерства і області, а також на вибрані об'єднані територіальні громади (ОТГ) України. Протягом 2014-2019 рр. за підтримки Проекту «Гендерне бюджетування в Україні» проведено аналіз понад 200 бюджетних програм як на державному, так і на місцевому рівні з точки зору гендерної рівності з метою виявлення гендерних розривів, які могли існувати в вищезгаданих програмах, і надання рекомендацій щодо усунення цих розривів. Зокрема, впродовж останнього фінансового року, що закінчився (2018) було проаналізовано 17 бюджетних програм 16 установ державного рівня, виявлено гендерні розриви та підготовлено чіткі рекомендації щодо усунення цих розривів. На ці програми було виділено 8 891 400,9 тис. грн, що становить 1,6% загальних видатків державного бюджету (без міжбюджетних трансфертів).

Досвід, однак, показав, що процес, який відбувається після проведення гендерного аналізу бюджетних програм, не проходить без проблем. Зокрема, внесення змін до завдань, заходів або показників бюджетних програм із метою запровадження нових, більш гендерно орієнтованих мірил – це процес, який вимагає не лише розбудови спроможності та ґрунтовної аналітичної роботи, а й політичної волі. Він потребує також належного розуміння сутності ГОБ відповідальними посадовцями, які розробляють бюджетні програми (отже, бюджетні запити та паспорти бюджетних програм).

Як зазначено вище більше ніж 200 бюджетних програм було проаналізовано - виявлено різні гендерні розриви. У більшості випадків фахівці з бюджетних питань вирішили зосередитися на розподілі результативних показників за статтю, що є важливим першим кроком, але не кінцем процесу. Крім того, у законі досі відсутня офіційна вимога про включення гендерних аспектів у бюджетні програми та процес ухвалення бюджетних рішень, яка істотно допомогла б посилити роботу щодо ГОБ в Україні.

Вставка. Види змін у документах, використовуваних у бюджетному процесі

1. Зміни у паспортах програм (у завданнях, заходах, показниках)

Паспорт бюджетної програми Міністерства внутрішніх справ України «Забезпечення діяльності підрозділів, установ та закладів Національної поліції України». Гендерний аспект включений у наступних результативних показниках. У показниках затрат виділено кількість жінок серед працівників, державних службовців, поліцейських, які беруть участь у заходах національної безпеки та оборони та поліцейських, які перебувають у складі національного контингенту та національного персоналу в міжнародних операціях з підтримки миру та безпеки. У показниках продукту виділено кількість поданих заяв жінками щодо злочинів, що пов'язані з домашнім насильством та кількість придбаного чоловічих та жіночих комплектів спеціального однострою поліцейського. В показниках ефективності ми можемо прослідкувати середню вартість придбаних чоловічих та жіночих комплектів спеціального однострою поліцейського.

Підпрограма «Розвиток дитячо-юнацького та резервного спорту», за результатом її гендерного бюджетного аналізу внесені зміни у наступні форми: **5фк «Зведений звіт про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл (спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву)», 2 фк, «Звіт з фізичної культури і спорту» та Інструкцій щодо їх заповнення.** Так у форму 5фк були внесені наступні зміни: в I розділ «Основні показники роботи спортивних відділень ДЮСШ, СДЮСШОР» (*дитячо-юнацькі спортивні школи та спеціалізовані дитячо-юнацькі (спортивні) школи олімпійського резерву*), із загальної кількості вихованців, що займаються у групах було окремо виділено дівчат, а також дівчат відокремлено у розрізі груп підготовки: базової та спеціалізованої.

Щодо форми 2 фк, то у V розділі Фізкультурно-оздоровча робота, показник загальної кількості осіб, що займаються всіма видами фізкультурно-оздоровчої роботи було розподілено за віковими категоріями (до 6 років, 6-18 років, 19-35 років, 36 років та старше), а також виокремлено жінок та осіб з інвалідністю.

2. Зміни у статистичній звітності – наприклад, включення даних із розбивкою за статтю в офіційні статистичні звіти, які використовуються для звітності в рамках бюджетних програм.

Приклад: Наказ Державної служби статистики України №151 від 16.07.2018 «Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 2-3 нк (один раз на рік) "Звіт про діяльність закладу вищої освіти"». Згідно затвердженої форми при обрахунку студентів та науково-педагогічного складу має бути використаний гендерний аспект. Наприклад, при розподілі студентів за віком на початок навчального року, виокремлюються не тільки жінки серед загальної кількості студентів, але й жінки серед дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з інвалідністю, іноземців та ін.

3. Зміни в адміністративній звітності – зміни у звітах, які використовуються у міністерствах

Приклад: Наказ Міністерства культури України від 26.10. 2018 "Про затвердження форми звітності № 1-МШ (річна) та Інструкції щодо її заповнення, форми звітності № 1-МШ (зведена річна) та

Інструкції щодо її заповнення". Відповідно до цього наказу виділяють жінок серед кількісного складу педагогічних працівників та дівчат серед загальної кількості учнів на початок навчального року.

Зведення планових та фактичних показників по мережі, штатах і контингентах установ, що фінансуються з місцевих бюджетів областей та міста Києва, по окремих галузях (освіта, соціальний захист та соціальне забезпечення, молодіжна політики та фізична культура і спорт) містять показники розподілені за статтю. Наприклад по програмі «Утримання та навчально-тренувальна робота комунальних дитячо-юнацьких спортивних шкіл» з загальної кількості вихованців, окремо виділено вихованок.

4. Зміни у політичних документах стосовно програм

Приклад: Наказ Мінсоцполітики від 14.05.2018 № 688 "Про затвердження Типового переліку бюджетних програм і результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі „Соціальний захист та соціальне забезпечення”. Згідно цього наказу в ряді програм були включені гендерні аспекти у результативних показниках.

5. Типові переліки бюджетних програм та результативні показники їх виконання для місцевих бюджетів

Міністерством фінансів України спільно з галузевими міністерствами розроблено та прийнято накази, якими затверджено типові переліки бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів. При формуванні бюджету рекомендовано керуватися зазначеними наказами, відповідно до яких визначаються назва програми, її мета, завдання та перелік результативних показників. При цьому перелік завдань та результативних показників може бути уточнений, доповнений та розширений.

Наприклад, наказ Міністерства освіти і науки № 992 від 10.07.2017 Типовий перелік бюджетних програм і результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі "Освіта" містить гендерні аспекти у меті, завданнях, результативних показниках деяких програм. Наприклад: **Підготовка кадрів вищими навчальними закладами I - II рівнів акредитації (коледжами, технікумами, училищами).**

- **Мета:** Забезпечення права жінок і чоловіків на отримання освіти у закладах вищої освіти (коледжах, технікумах, училищах).
- **Завдання:** Забезпечити рівні можливості для доступу жінок і чоловіків до освіти у закладах вищої освіти (коледжах, технікумах, училищах).
- **Результативні показники:** **затрат:** Усього середньорічна кількість працівників (жінок/чоловіків), од., **Показники продукту:** середньорічна кількість студентів (жінок/чоловіків) денної форми навчання за галузями знань, осіб;
 - середньорічна кількість студентів (жінок/чоловіків) заочної форми навчання за галузями знань, осіб;
 - середньорічна кількість студентів (жінок/чоловіків) вечірньої форми навчання за галузями знань, осіб;
 - середньорічна кількість стипендіатів (жінок/чоловіків) за рахунок коштів бюджету, осіб та ін.;

- **показники якості:** відсоток студентів (жінок/чоловіків), які отримують документ про освіту, %; відсоток працевлаштованих випускників (жінок/чоловіків) за галузями знань, %.

Удосконалено паспорти понад 200 бюджетних програм, більше тисячі державних службовців пройшли навчання з питань ГОБ і методики проведення гендерного аналізу бюджетних програм. В усіх міністерствах, що долучилися до роботи з ГОБ, і в усіх областях були створені робочі групи з гендерно орієнтованого бюджетування¹⁰ – наказом відповідного міністерства та відповідної обласної адміністрації. Після проведення аналізу вищезгадані робочі групи надали відповідним галузевим міністерствам, Державній службі статистики та Мінфіну рекомендації щодо шляхів удосконалення бюджетних програм, зокрема їхніх завдань, заходів та показників, а також посилення їхньої гендерної орієнтованості. На додаток до вдосконалених паспортів програм було вдосконалено 30 інших законодавчих актів і документів, які регламентують роботу в різних галузях, та підготовлено і затверджено 4 нових законодавчих акти (наказів щодо бюджетних програм та їхніх результативних показників, наказів щодо адміністративної та статистичної звітності тощо).

¹⁰ Кожне міністерство і область створили робочу групу, до якої входили фахівці з фінансів, галузеві фахівці, представники Державної служби статистики та експерт ГОБ. Робочі групи функціонували з 2014 р. Ці групи на обласному рівні було створено у 2014 і 2015 роках наказом Мінфіну, а пізніше – обласними адміністраціями.

Додаток 6. Нові політики видатків, розроблені у 2018 році

Основні зміни у видатковій політиці, які мали місце у 2018 ФР	Обсяг коштів, що виділяються на зміни у видатковій політиці (грн.)	У % від обсягу ключових змін у видатковій політиці	Включно з аналізом гендерного впливу (так/ні)
На 2018 ФР			
Збільшення суми коштів на:	13 505 000 000,0	100,0	
пенсійні виплати	10 777 600 000,0	79,8	N
реалізацію державного інвестиційного проекту "Створення єдиної системи авіаційної безпеки та цивільного захисту в Україні"	2 500 000 000,0	18,5	N
здійснення додаткових виплат за виконання робіт в зоні відчуження, забезпечення своєчасної оплати щорічних та додаткових відпусток за бюджетною програмою "Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи"	227 400 000,0	1,7	N
Зменшення суми коштів на:	13 213 708 700,0	100,0	
здійснення соціальних виплат (за рахунок економії)	7 167 008 700,0	54,1	N
обслуговування державного боргу	2 499 600 000,0	18,9	N
бюджетну програму "Підтримка реалізації комплексної реформи державного управління"	1 208 100 000,0	9,1	N
бюджетну програму "Державна підтримка галузі тваринництва"	979 000 000,0	7,4	N
бюджетна програма "Фінансова підтримка фермерських господарств"	850 000 000,0	6,4	N
бюджетна програма "Заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна"	260 000 000,0	2,0	N
бюджетна програма "Фінансова підтримка сільськогосподаровиробників"	250 000 000,0	1,9	N
Перерозподіл коштів:	511 500 000,0	100,0	N
за бюджетною програмою Міністерства оборони "Забезпечення діяльності Збройних Сил України та підготовка військ" видатки на заробітну плату збільшено за рахунок скорочення інших видатків	300 000 000,0	58,7	N
між чотирма проектами державних інвестицій	111 500 000,0	21,8	N
за бюджетною програмою Генеральної прокуратури "Здійснення прокурорсько-слідчої діяльності, підготовка та підвищення кваліфікації кадрів прокуратури" збільшено видатки на заробітну плату за рахунок скорочення капітальних витрат.	100 000 000,0	19,6	N
На 2019 ФР			
Збільшення пільгових виплат за рахунок підвищення прожиткового мінімуму	3 132 349 200,0	84,3	N
100 нових стипендій для дітей з інвалідністю; збільшення на 100 кількості стипендій для чемпіонів та призерів змагань з паралімпійських та дефлімпійських видів спорту та їх тренерів, а також працівникам спортивних закладів і організацій, що працюють з особами з інвалідністю; підвищено	182 238 200,0	4,9	N

Основні зміни у видатковій політиці, які мали місце у 2018 ФР	Обсяг коштів, що виділяються на зміни у видатковій політиці (грн.)	У % від обсягу ключових змін у видатковій політиці	Включно з аналізом гендерного впливу (так/ні)
розміри посадових окладів та стимулюючих виплат, встановлені нові виплати, збільшена їх чисельність на 83 одиниці, створення фізкультурно-спортивних та реабілітаційних об'єктів, підпорядкованих Національному комітету спорту інвалідів України			
Нові пільгові виплати для дітей з тяжкими перинатальними ураженнями нервової системи, тяжкими вродженими вадами розвитку тощо	305 368 500,0	8,2	N
Нові видатки на фінансування заходів із створення та організації функціонування експортно-кредитного агентства в Україні	79 290 900,0	2,1	N
Нові видатки на адаптацію системи управління персоналом державної служби до стандартів ЄС	6 151 700,0	0,2	N
Нові видатки на фінансування заходів із посилення інституційної спроможності для підготовки проектів державно-приватного партнерства	5 212 200,0	0,1	N
Заходи, спрямовані на зменшення соціального, економічного та екологічного впливу вибухонебезпечних предметів на життя та діяльність населення (протимінна діяльність) та інформування населення про небезпеки вибухонебезпечних предметів	5 000 000,0	0,1	N
Всього / рівень охоплення	3 715 610 700,0	100,0	N

Джерело даних: Пояснювальна записка до проекту закону про Державний бюджет 2019 року, бюджет 2018 року станом на 15 вересня 2018 року, пояснювальна записка до проекту змін до Державного бюджету на 2018 рік.

Додаток 7. Нові політики доходів, розроблені у 2018 році

Основні зміни у політиці надходжень, які мали місце у 2018 ФР	Обсяг коштів, що отримує держава в результаті змін у політиці надходжень (грн.)	У вигляді % від обсягу ключових змін у політиці надходжень	Включно з аналізом гендерного впливу (так/ні)
На 2018 ФР			
Збільшення митних платежів	118 500 000,0	100,0	N
Всього / рівень охоплення	118 500 000,0	100,0	N
На 2019 ФР			
Підвищення ставок акцизного податку	6 100 000 000,0	92,4	N
Індексація визначених в абсолютних розмірах ставок орендної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, використання води, надр, не пов'язане з виробництвом, використання радіочастотних ресурсів, а також екологічного податку	500 000 000,0	7,6	N
Всього / рівень охоплення у 2019 ФР	6 600 000 000,0	100,0	N

Джерело даних: Пояснювальна записка до проекту закону про Державний бюджет 2019 року, бюджет 2018 року станом на 1 січня 2018 року та 15 вересня 2018 року, пояснювальна записка до проекту змін до Державного бюджету на 2018 рік.

Додаток 8. Приклад належного ґендерного аналізу бюджетних програм на державному рівні

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Результати аналізу бюджетної програми «Навчання, стажування та підвищення кваліфікації державних службовців» продемонстрували серйозні ґендерні розриви. Більшість державних службовців – жінки, проте аналіз складу учасників навчальних заходів показав, що близько 80% державних службовців-учасників – чоловіки.

Схожа тенденція спостерігається у закордонних відрядженнях чоловіків і жінок із числа державних службовців. Жінки складають близько 75% державних службовців. Протягом звітного періоду державні службовці брали участь у службових відрядженнях за кордон, але лише 34,5% таких учасників склали жінки. При цьому середньоденні витрати на службові відрядження на 1 жінку на 21,3% менше, ніж на 1 чоловіка (2 813 грн проти 3 579 грн), через різний рівень посад, які жінки та чоловіки займають на державній службі в Україні. Ці дані є дуже серйозним свідченням ґендерних розривів, які досі існують у сфері державної служби, тому було надано ряд рекомендацій щодо забезпечення збільшення кількості жінок, які направляються у відрядження і на навчання за кордон. Одна частина цих рекомендацій стосувалася того, як включити ґендерно чутливі цілі, заходи та показники у відповідну бюджетну програму, а інша виходила за рамки даної бюджетної програми і стосувалася загалом підвищення рівня обізнаності та розроблення заходів політики щодо рівного ставлення до чоловіків і жінок у реалізації можливостей кар'єрного розвитку.